

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

16
1922

ΦΩΤΟΤΥΠΙΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ

ÉDITIONS
BAS. N. GRÉGORIADÈS

Ε.Υ.Δ της Ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΓΕΥ' — 30 Σεπτεμβρίου 1922. — ΤΕΥΧΟΣ Β'—Γ'.

ΔΩΡΟΘΕΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ

Τῷ 1631 ἐξεδόθη ἐν Βενετία τὸ πρῶτον ἱστοριογραφία φέρουσα τὴν ἀκόλουθον ἐπιγραφὴν «Βιβλίον ἱστορικὸν περιέχον ἐν συνόψει διαφόρους καὶ ἐξόχους ἱστορίας, ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπέκεινα. Συλλεχθέν μὲν ἐκ διαφόρων ἀκριδῶν ἱστοριῶν καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μεταγλωττισθέν παρὰ τοῦ ἱερωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας κυρίου Δωροθέου. Νεωστὶ δὲ τυπωθέν μετὰ ἐξόδων τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ἀπαστόλου Τζιγαρά τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ Ἰωάννου Ἀντωνίου τοῦ Ιουλιανοῦ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν»¹ κτλ. Τὸ ἔργον τοῦτο μετὰ τὴν τύποις ἐκδόσιν του ἰδίᾳ κατέστη τὸ ἀγαπητὸν ἀνάγνωσμα τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ δύο ὀλοκλήρους αἰῶνας. Ἐντεῦθεν αἱ πολλαὶ τοῦ ἔργου τούτου ἐκδόσεις, αἵτινες εἶνε αἱ ἀκόλουθοι: 1631. — 1635. — 1637. — 1676. — 1681. — 1684. — 1685. — 1686. — 1691. — 1743. — αψμγ' (πιθανῶς διάφορος τῆς προηγου-

1. Προβλ. Παπαδοπούλου Βρετοῦ Ν. Φ. τομ. 2 σ. 40 καὶ 48. Σάθα Ν. Φ. σ. 228. Ζαβίρα Ν. Ἑλλ. σ. 274. Fabricius (1739) σ. 119. Ph. Meyer Die theol. Litt. der gr. Kirche σ. 169 καὶ ἰδίᾳ Legrand Bibl. hell. τοῦ 17 αἰῶνος τομ. Α' σ. 293 καὶ 353 τομ. Β' σ. 327. 390. 437 καὶ τοῦ 18 αἰῶνος σ. 303. 305 καὶ 373. προβλ. ἐπι τοῦ 17 αἰῶνος τομ. Γ' σ. 436 ἐ. ἐνθ. περὶ τοῦ Ζώτου Τζιγαρά καὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Χρονικοῦ τούτου. Παρὰ Legrand καὶ οἱ πρόλογοι τοῦ ἔργου τούτου.

μένης) — 1750. — 1761. — 1763. — 1781. — 1786. — 1798. — 1806
1818.

Περὶ τῶν ἀφορώντων τὸ ἔργον τοῦτο ἀσχολήθησαν πολλοί. Ἄξια ἰδίᾳ μναίᾳ εἶνε αἱ ἐργασίαι τοῦ Σάθα, τοῦ δεῖξαντος πρώτου ὅτι τὸ ἄνομα τοῦ Δωροθέου προήλθεν ἐκ τοῦ τοῦ Ἱεροθέου, ὅστις πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὁ συγγραφεὺς, τοῦ P. H. Meyer,² τοῦ Th. Preger³ καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀρτουστόμου Παπαδόπουλου,⁴ ὅστις ἀποκρούων τὴν γνώμην τοῦ Σάθα ἐδέχθη ὅτι τὸ ἡμέτερον ἔργον καὶ τὸ χρονογραφικὸν βιβλίον τοῦ Μανουὴλ Μαλαξοῦ εἶνε τὸ αὐτὸ καὶ ὅτι ἐπομένως συγγραφεὺς τοῦ ἡμετέρου ἔργου εἶνε ὁ Μανουὴλ Μαλαξός.

Ὁ Λάμπρος εἶχεν ἀσχοληθῆ περὶ τὸ ἱστορικὸν βιβλίον τοῦ Δωροθέου συναθροίσας ἀρκετὸν ὕλικόν, ὅπερ σύζετα· νῦν ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. ΟΔ' καταλοιπῶ αὐτοῦ.⁵ Ἀναμφιτόλως ὁ Λάμπρος ἐσκόπει νὰ γράψῃ διατριβὴν περὶ τοῦ ἱστορικοῦ βιβλίου τοῦ Δωροθέου. Τῆς διατριβῆς ταύτης μὴ συμπληρωθείσης ἔμεινε τὸ ὕλικόν ἀσυμπλήρωτον καὶ σχεδὸν ἄμορφον. Παρ' ἑλα ἕμως ταῦτα τὸ ὕλικόν τοῦτο εἶνε ἄξιον ἐκδόσεως ἔστω καὶ ἄνευ προσθηκῶν καὶ συμπληρώσεων κατὰ τὴν μέθοδον καθ' ἣν ἐπεκράτησε νὰ ἐκδίδωνται τὰ κατάλοιπα τοῦ Λάμπρου. Τὸ ὕλικόν τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ περιγραφῆς ἢ ἐνίοτε ἀπλῆς ἀναγραφῆς κωδίκων περιεχόντων τὸ ἱστορικὸν βιβλίον τοῦ Δωροθέου. Ἐνίοτε ἕμως ὁ Λάμπρος δὲν ἀρκεῖται εἰς ἀπλῆν περιγραφὴν τῶν

1. Πρβλ. ἰδίᾳ Μεσ. βιβλ. τομ. Γ' σ. ια' καὶ ε'.

2. Die Theol. Litt. der gr. Kirche in sechzehnten Jahrhundert σ. 166 ἑ. Καὶ ὁ Meyer διατάζει νὰ δεχθῆ τὴν εἰκασίαν τοῦ Σάθα ὅτι δηλ. ἀντὶ Δωροθέου πρέπει νὰ γυμῆ Ἱεροθέου.

3. Die Chronik von Jahre 1570 (Dorotheos von Monembhasia und Manuel Malaxos) ἐν Byz. Zeitsch. τομ. 11 (1902) σ. 4 ἑ. Ὁ Preger ἀναφέρει ἐν τῷ ἀνωτέρῳ μνημονεύοντι ἔργῳ αὐτοῦ τὰ χειρόγραφα, ἐν οἷς εὑρηται τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ Δωροθέου.

4. «Περὶ τῆς ἑλληνικῆς ἐκκλησιαστικῆς χρονογραφίας τοῦ ΙΣΤ' αἰῶνος» (ἐν ἐκκλ. Φάρφ τομ. 9 σ. 410 ἑ. καὶ ἐν ἰδίῳ φυλλαδίῳ). Πρβλ. ἔτι Κ. Δουβουνιώτου ὁ Νομοκανων τοῦ Μανουὴλ Μαλαξοῦ σ. 7, ἐνθα περὶ τοῦ χρονογραφικοῦ βιβλίου τοῦ Μανουὴλ Μαλαξοῦ καὶ τῆς σχέσεως αὐτοῦ πρὸς τὸ ἡμέτερον βιβλίον ἱστορικὸν τοῦ Δωροθέου. Πρβλ. ἔτι Κρουμβάχερ ἱστορία τῆς βυζ. φιλ. κατὰ μετ. Σωτηριάδου τομ. Α. σ. 609 ἑ.

5. Πρβλ. Κατάλογον Γ. Χαριτάκη σ. 116.

κωδίκων, ἀλλὰ συγκρίνων τὸ κείμενον τῶν κωδίκων πρὸς τὸ ἐκδο-
δομένον κείμενον εὐρίσκει καὶ σημειοῖ τῆς διαφορᾶς τῶν δύο κει-
μένων. Ἴδου οἱ κώδικες τοὺς ὁποίους ἔχει ἐξετάσει καὶ περιγράψει
ὁ Λάμπρος.

1) Τὸν κώδικα Sapon. graec. Oxon. 67. Λεπτομερῆς περι-
γραφὴ καὶ σύγκρισις τοῦ κειμένου τοῦ κώδικος τούτου πρὸς τὸ ἐκ-
δομένον κείμενον τῆς ἐκδόσεως τοῦ 1631 καὶ 1676. Ἡ σύγκρι-
σις αὕτη περιέχεται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν α' καὶ ε' κατάλοιπον τοῦ
καταλόγου τοῦ Χαριτάκη, ὅπερ εἶνε συνέχεια τοῦ ὑπ' ἀριθ. α' κα-
τάλοιπου.¹ Τὸ ὑπ' ἀριθ. α' κατάλοιπον ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 32
μεγ. 4ου, τὸ δὲ ὑπ' ἀριθ. ε' ἐκ σελ. 12, 8ου. Οὕτως ἐχόντων τῶν
πραγμάτων τὰ δύο ταῦτα κατάλοιπα ἐκδίδονται κατωτέρω ὁμοῦ, τοῦ
ε' ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη ἀποτελοῦντος συνέχειαν τοῦ α'.

2) Τὸν κώδικα Lambec. 1199. Λεπτομερῆς περιγραφὴ ἰδίᾳ
τοῦ περιεχομένου αὐτοῦ καὶ σύγκρισις αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐκδομένον
κείμενον τοῦ Δωροθέου. Τὸ ὅλον ἀποτελεῖται ἐκ σελ. 7, ὧν αἱ πρῶ-
ται 4 μεγάλου 4ου, αἱ δὲ 3 τελευταῖαι 8ου· ἡ 8η σ. εἶνε ἄγραφος.²

3) Τὸν κώδικα Stuttg. hist. 129. Λεπτομερῆς περιγραφὴ
τοῦ κώδικος. Τὸ ὅλον ἀποτελεῖται ἐκ σελίδων 12, ὧν δύο ἄγραφοι
καὶ ἕτεροι δύο γεγραμμένοι δι' ἄλλων κειμένων. Κατὰ ταῦτα ἡ
περιγραφὴ τοῦ κώδικος καταλαμβάνει σελ. 8, 8ου (πρβλ. Καταλ.
Χαριτάκη ἀριθ. δ' σελ. 116).³ Ἐν μικρῷ τεμαχίῳ χάρτου σημειοῖ
ὁ Λάμπρος περὶ τοῦ κώδικος τούτου·

«Stuttgart. K. Hofbibliothek
Cod. 129

ὃν ἐμελέτησα ἐν Μονάχῳ ἐν τῇ Universitätsbibliothek, ἀπο-
σταλέντα ἐπὶ τῇ αἰτήσει μου εὐγενῶς ὑπὸ W. Heyd τοῦ διευθυν-
τοῦ τῆς ἐν Στουττγάρτη βιβλιοθήκης».

1. Κακῶς ἐν τῷ καταλόγῳ ἔχουσι χωρισθῆ τὰ δύο ταῦτα κατάλοιπα
(πρβλ. Καταλογ. σ. 116 καὶ 117).

2. Ἐν τῷ καταλόγῳ ἀναφέρονται ἐσφαλμένως σ. 6, 4ον (πρβλ. ἐν. ἀν.
ἀριθμὸς γ').

3. Σφαλερῶς γέγραπται V ἀντὶ N καὶ λογίζονται αἱ γεγραμμέναι σελίδες
6 ἀντὶ 8.

4) Τοῦς κώδικας α') Grec. Paris, Suppl. 87. Περιγραφή τοῦ κώδικος καταλαμβάνουσα μίαν σελίδα β') Supplem. Grec. Paris. 112. Περιγραφή λεπτομερῆς τοῦ κώδικος¹ καταλαμβάνουσα σελ. 8. γ') Suppl. Grec. Paris. 467. Περιγραφή τοῦ κώδικος καταλαμβάνουσα σελ. δύο. Ἐν ἀρχῇ σημειοῖ ὁ Λάμπρος «κατ' Ομοιότη III 265 ἐν φ. 177—217 Anonymi Synopsis continuatio ad Amurat IV. Καθ' ἑξήτασα τῷ 189. ἐν φ. 177α «Ἔως ὧδε τελειώ- νει ὁ Ἰωάννης ὁ Σκυλίτζης ὁ χρονογράφος» κτλ. καὶ ἐν σελ. δευτέρῃ ἔχω φωτογραφίας τῶν φ. 1926-196α ὑπ' ἀριθ. 104.

Παραγγελλέται φωτογραφίαι τῶν φ. 1966-215α».

δ') Barber .I 111 Περιγραφή τοῦ κώδικος καταλαμβάνουσα δύο σελίδας. Ὁ Λάμπρος σημειοῖ ἐν ἀρχῇ «I^o αἰῶνος χαρτ. ἀκεφαλ. καὶ κολοβός. Χρονικὸν Τουρκοκρατίας Historia Imperatorum Turcorum» καὶ δι' ἐρυθρᾶς μελάνης «Οὐδὲν κοινὸν μετὰ Ecthesis Chronica. Μὴ Ψευδοδωρόθεος;» ε') Harl. 5742. Περιγραφή τοῦ κώδικος καταλαμβάνουσα σελ. 5.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γίνεται δῆλον ὅτι ὁ Λάμπρος εἶχεν ἐξετάσει ὀκτὼ μόνον κώδικας περιέχοντας τὴν χρονογραφίαν τοῦ Δωροθέου. Ἐὰν λάβῃ τις ὑπ' ὄψει ὅτι τῆς χρονογραφίας ταύτης σώζονται πλεονά τῶν εἴκοσι χειρογράφων² δύναται τις νὰ πεισθῇ ὅτι ὁ Λάμπρος δὲν εἶχε φροντίσει νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐργασίαν ταύτην, ἧς πρὸ ἐτῶν εἶχε θέσει μόνον τὰς βάσεις. Οὕτω καὶ μόνον δύναται νὰ ἐξηγηθῇ πῶς ὁ Λάμπρος δὲν ἀναφέρει τὸν ὑπ' ἀριθμὸν 1205 κώδικα τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου, τὸν περιέχοντα τὴν χρονογραφίαν τοῦ Δωροθέου, οὐδὲ κώδικας τῶν Ἀγιορειτικῶν βιβλιοθηκῶν καὶ δὴ τὸν τοῦ Βατοπεδίου ὑπ' ἀριθ. 601 καὶ τὸν τῶν Ἰδίων ὑπ' ἀριθ. 167. Παρ' ὅλα ὁμοίως ταῦτα ἡ δημοσίευσις τῶν ὑπὸ τοῦ Λάμπρου γενομένων περιγραφῶν τῶν ὀκτὼ ἀνωτέρω μνη-

1. Τὸν κώδικα τοῦτον δὲν ἀναφέρει ὁ Χαριτάκης ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτοῦ πάντως ἐκ παραδρομῆς.

2. Πρὸς. Th. Preger ἐν. ἀν. καὶ Χρυστ. Παπαδοπούλου ἐν. ἀν. σ. 5 ἔ- Ὁ Preger ἰδίᾳ εἶχεν ὑπ' ὄψει πάντα τὰ χειρόγραφα τῆς χρονογραφίας, εἰ καὶ δὲν εἶχε περὶ πάντων λεπτομερεῖς εἰδήσεις.

μονευθέντων κωδίκων δὲν εἶνε περιττή, τοῦναντίον διαφωτίζει ἀρκούντως τὸ περὶ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τῆς χρονογραφίας τοῦ Δωροθέου ζήτημα καὶ δίδει ἀφορμὴν πρὸς εὐρυτέρας ἐρεῦνας. Τοῦτου ἕνεκεν δημοσιεύομεν κατωτέρω τὰς περιγραφὰς ταύτας τῶν ὀκτῶ κωδίκων κατὰ τὴν ἐν τοῖς προηγουμένοις μνημονευθεῖσαν σειράν.

*Ἄξιον σημειώσεως νομίζω ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμὸν ΡΞΑ' καταλοίπῳ «ἐκθεσις χρονική»¹ ἢ ἀντιγραφείσα ὑπὸ τοῦ Λάμπρου ἐκ τοῦ κώδικος Δρέσδης D.α 33, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ μέρος τῆς χρονογραφίας τοῦ Δωροθέου. Τὸ ἔργον τοῦτο καταλαμβάνει 49 σελίδας, φέρει δ' ἐξωθεν ἐπιγραφὴν δι' ἐρυθρᾶς μελάνης «18' Δρέσδης ἐκθεσις χρονική 1908». Ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι ἐν ἀρχῇ γέγραπται «Dresden D.α. 33 ἐν φ. 272: ἐπὶ ἔτους ζρλδ' (=7184—5508=1626). Ἄρχεται δὲ ὡς ἀκολούθως:

«φ. 180 α Περὶ τοῦ πῶς ἐπῆρεν ὁ σουλταν μεέτης τὴν Κωνσταντινούπολιν

Ἐλαβε τὴν βασιλείαν τῆς ἀνατολῆς καὶ τῆς δύσεως ὅλην σουλταν μεχμέτης» κ.τ.λ. Τὸ κεφάλαιον τοῦτο τελευτᾷ ἐν σελ. 42 ὡς ἐξῆς: «Εὗρίσκειται δὲ γεγραμμένον ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον τοῦ σουλταν μεχμέτη ἀπέθαναν τριακόσιν χιλιάδες λαὸς εἰς τοὺς πολέμους ὅπου ἔκαμε:

τέλος τοῦ σουλταν μεχμέτη»

*Ἐπειτα ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθος δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων ἐπιγραφὴ:

«Περὶ πῶς υπῆγεν ὁ σουλταν σουλεϊμάνης, καὶ ἐπολεμησε τὴν ῥόδον στερρεᾶς καὶ θαλάσσης καὶ ἀκούται περὶ τούτου».

*Ἀρχεται δὲ ὡς ἐξῆς:

«Ἐτους ἀπὸ τῆς θείας σαρκώσεως ἀφκδ' ἐσυναξε φουσατά ὁ αὐτὸς σουλταν σουλεϊμάνης χιλιάδας σ' στερρεᾶς καὶ διὰ θαλάσσης» κ.λ.π. καὶ τελευτᾷ «τέλος τῆς ἐρημώσεως τῆς Ῥόδου. Ἐπῆρε τὴν ἀμοχωστον ὁ σουλταν σελήμης ἐν ἔτει αφοα'».

Εἶνε φανερόν ὅτι πρόκειται περὶ δύο κεφαλαίων ἐκ τῆς χρονο-

1. Περὶ λ. Χαριτάκη Καταλ. σ. 128.

γραφίας τοῦ Δωροθέου¹. Τὸ πρῶτον φέρει ἐπιγραφὴν ἐν τῇ ἐκδεδομένῳ τύποις κειμένῳ «Περὶ τοῦ Σουλτάν Μεχμέτη» (σελ. 415 ἐκδ. τοῦ 1786) τὸ δὲ δεύτερον «τέλος τῆς βασιλείας τοῦ Σουλτάν Σελήμη. Βασιλεία Σουλτάν Σελεϊμάνη υἱοῦ Σελήμη» (σ. 411 ἐκδ. τοῦ 1786). Τὸ πρῶτον κεφάλ. τὸ καταλαμβάνον τὰς σελίδας 415—428 τοῦ ἐκδεδομένου κειμένου περιέχεται ὅλον καὶ ἐν τῇ ἡμετέρῳ ἀντιγράφῳ, τὸ δὲ δεύτερον ἐν μέρει μόνον, ἀρχεται ἐπιλαδὴ ἀπὸ τῆς σελίδος 440 τοῦ ἐκδεδομένου κειμένου καὶ φθάνει μέχρι τῆς σελίδος 441. Σύγκρισις τοῦ ἡμετέρου κειμένου πρὸς τὸ ἐκδεδομένον δεικνύει ἀρκούσας διαφορὰς ἐγκειμένας οὐ μόνον ἐν τῇ διαφορῇ τρόπῳ τῆς ἐκθέσεως ἢ τῆς χρήσεως λέξεων ἀλλὰ καὶ ἐν διαφοραῖς προσθήκαις καὶ παραλείψεσι, τινὰ ἐπιλαδὴ τοῦ ἐκδεδομένου κειμένου ἔχουσι παραλειφθῆ ἐν τῇ ἡμετέρῳ, ὅπερ πάλιν ἐνιαχοῦ παρουσιάζει προσθήκας μὴ ὑπαρχούσας ἐν τῇ ἐκδεδομένῳ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὸ κείμενον τοῦτο εἶνε ἄξιον μελέτης προκειμένου περὶ ἐρεῶνης καὶ ἐξακριβώσεως τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου τοῦ χρονικοῦ τοῦ Δωροθέου.

Κ. Ι. Δ.

E.

Cod. Canonic, Græc. Ὀξων. 67. ex charta laevigata in folio ff. 372 sec. XVI, *barbaro-græcis*.

Compendium historiarum sacrarum atque profanarum ab orbe condito usque ad Selim II, an. circ. 1566 (in initio et fine mutilum).

Tractat præcipue de veteris Testamenti historia, de imperio occidentali et orientali, præsertim de rebus

1. Ἀπλῆ σύγκρισις τῶν δύο κειμένων δεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ κειμένου τοῦ χρονικοῦ τοῦ Δωροθέου. Τὸ ὅτι ὑπάρχουσι μεταξὺ τῶν δύο κειμένων διαφοραὶ τινες περὶ τὴν ἔκφρασιν καὶ ἐπι παραλείψεις καὶ προσθήκας οὐδὲν σημαίνει, διότι τὸ κείμενον τοῦ ἱστορικοῦ ἔργου τοῦ Δωροθέου ἔχει μεταδοθῆ ἡμῖν ὑπὸ διαφοροῦς μορφὰς ἐνίοτε ἀρκούντως παραλλασσοῦσας.

Constantinopolitanis Venetisque, necnon de imperii
Ottomanici sultanis.

(Coxe).

Δωροθέου βίβλος ιστορικῆ.

Ὁ κώδικς ἀκέφαλος ἀρχεται διὰ τῶν ἐξῆς, ὅτινα λείπουσιν ἀπὸ τῶν ἐκδόσεων τοῦ Δωροθέου. Εἶνε δ' ἡριθμημένον 28 τὸ πρῶτον νῦν σωζόμενον φύλλον.

Καὶ εἰς ταῖς αἰγαις ἐξάσπρους καὶ πλουμιστοὺς καὶ ῥαντισμένους ψαράδας· διατι ἐγὼ ἡξούρω ὅσα κάμνη εἰς ἐπὶ ὁ Λάβαν. Ἐγὼ ἡμεῖς ὁ Θεὸς σου ὅπου σοῦ ἐφανερῶθηκα εἰς τόπον Θεοῦ ἐκεῖ ἐποῦ ἀληψες τὴν στήλην καὶ ἔκομες προσευγὴν. Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰακώβ ὅταν ὑπῆγεν εἰς τὸν Λάβαν τὸν πενθερὸν αὐτοῦ καὶ ἐπῆρε ταῖς δύο τοῦ θυγατέρες γυναῖτες τὴν Ραχὴλ καὶ τὴν Λείαν τοῦ ἔδωκε πρόβατα καὶ αἰγαις καὶ εἶπε τοῦ ὅσα γένουν διάλευκα νὰ εἶναι ἐδικὰ μου καὶ ὅσα γένουν πλουμιστᾶ νὰ εἶναι ἐδικὰ σου· καὶ τοῦτος ὁ Ἰακώβ ἔκαμε μία τέχνη καὶ ἐπίασε καὶ ἐξεφλούδησε τρία ῥαβδία καὶ ἐξεφλούδιζε μέρος καὶ μέρος ἄφηνε καὶ ἔβαλε τὰ ῥαβδία εἰς τὴν γούρνα ἐκεῖ ὅπου ἐπιγαν τὰ πρόβατα καὶ ὅσα πρόβατα ἐπίγανε ἀπὸ ἐκείνην τὴν γούρνα ἐγίνοντο πλουμιστᾶ· καὶ ὡσὺν εἶδεν ὁ Λάβαν ὅτι πῶς ἐπλήθυναν τὰ πρόβατα τοῦ Ἰακώβ· δὲν ἐστάθηκεν εἰς ἐκείνην τὴν συμφωνίαν ὅπου εἶχαν, ἀμὴ πάλιν ἔλεγε ὅτι ὅσα γένουν ψαροραντισμένα νὰ εἶναι ἐδικὰ τοῦ ἡγουν τοῦ Ἰακώβ καὶ ὅσα γένουν ἀλέως νὰ εἶναι τοῦ Λάβαν καὶ ἐκεῖνος ἡγουν ὁ Ἰακώβ ἐδεήθη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἐφάνη του εἰς τὸν ὕπνον του καὶ ἔδειξέ του τοὺς τράγους καὶ ταῖς αἰγαις διαλεύκους καὶ πλουμιστοὺς καὶ ψαροὺς εἰς ὅποιοι ἐκαθαλίκευαν τὰ θηλυκὰ καὶ ἔδωκέ του νὰ γνωρίσῃ ὅτι καθὼς εὐλέπη τοὺς τράγους θέλουν γένει τὰ πρόβατά του διατι ἐνθυμήθη ὁ Θεὸς ὅτι πῶς ὅταν τοῦ ἐφανίσθη εἰς τὴν κλίμακα ἔστησε στήλην τὴν πέτραν ἐκείνην ὅπου εἶχεν εἰς τὸ κεφάλην του καὶ ἐκοιμᾶτον καὶ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πέτρας ἔχυσε λάδι καὶ εἶπε δὲν εἶναι ὁ τόπος τοῦτος ἄλλος παρά οἶκος Θεοῦ καὶ αὕτη εἶναι ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ. Λοιπὸν καὶ ἔδω θέλει νὰ εἰπεί ὅτι ὁ ἄγγελος ὅπου

ἐφάνη τοῦ Ἰακῶβ εἰς τὸν ὕπνον του || Κώδ. 28, 6 || ἦτον ὁ υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ.»

Ἔπονται δὲ κατὰ συνέχειαν τὰ ἐξῆς ἄτινα ἤδη ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς τυπωμέναις ἐκδόσεσιν. Πρὸβλ. ἐκδ. 1631¹, σελ. λγ' ἐκδ. 1676²

1 Βιβλίον ἱστορικὸν περιέχον ἐν συνόψει διαφόρους καὶ ἐξόχους ἱστορίας ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως Κόσμου μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπέκεινα. Συλλεχθὲν μὲν ἐκ διαφόρων ἀκριβῶν ἱστοριῶν καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μεταγλωτισθὲν παρὰ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου Μονεμβασίας κυρίου Δωροθέου. Νεωστὶ δὲ τυπωθὲν μετὰ ἐξόδων τοῦ εὐγενεστάτου κυρίου Ἀποστόλου Ἰζιγαρᾶ τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων καὶ Ἰωάννου Ἀντωνίου τοῦ Ἰουλιανοῦ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν. Περιέχον καὶ πίνακα πλουσιώτατον πάντων τῶν ἀξιωμανημονεύτων πραγμάτων. Μετὰ προνομίου καὶ ἀδείας τῆς Γαλιηνοτάτης τῶν Βενετιῶν αὐθεντίας. Ἐνετίησιν. Ἔτη κυρίου αχλα'. Πανὸς Ἰωάννη Ἀντωνίου τῷ Ἰουλιανῷ. — Εἰς 8ον σελ. ψκ'. Προτάσσονται ἀντὶ ἀριθμήσεως 3 σελ. περιέχουσαι τὴν ἀφιέρωσιν τῷ γαλιηνοτάτῳ καὶ λαμπροτάτῳ ἀθέντῳ Ἰωάννῃ Ἀλεξάνδρῳ Βοϊβόδα, Αὐθέντῳ Οὐγκροβλαχίας καὶ πογζήνιας κραγιόβας καὶ τῶν ἐξῆς πᾶσιν ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν παρὰ τοῦ ἐνός ἐντινάδι Θεοῦ.» Ἐν τέλει «ἀπὸ Βενετίας. Ἔτος κυρίου αχλα'. Πανομαρτίῳ γ'. τῆς λαμπροτάτης αὐθεντίας σου δούλος μικρός. Ἀπόστολος Ἰζιγαρᾶς ἐξ Ἰωαννίνων.» Τὴν δ' σελ. καυαυαμβάνει εἰκὼν ἐν ξυλογραφίᾳ Ζώου Ἰζιγαρᾶ. — 4 σελίδες «πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι καὶ ὀρθοδόξοις Χριστιανοῖς τοῖς ἐντευξομένοις τῇ παρούσῃ ἱστορικῇ βίβλῳ Ἀπόστολος ὁ Ἰζιγαρᾶς ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν Χριστῷ τῷ Θεῷ.» 2 σελ. τῷ πανιερωτάτῳ καὶ σοφωτάτῳ μητροπολίτῃ. Φιλ. ἀδελφείας κυρίῳ Θεοφάνει τῷ Ξενακίῳ ἐπιτρόπῳ καὶ ἐξάρχῳ πατριαρχικῷ. — Ἡῖτα πίναξ πάντων τῶν ἀξιωμανημονεύτων πραγμάτων ὅπου εἰς ἐτοῦτο τὸ Βιβλίον ἐμπεριέχονται βιαλμένων κατὰ τάξιν ἡγουν κατὰ Ἀλφάβητον καὶ εἰς πόσα φύλλα διὰ τὴν νά ὑμπορῆ ὁ καθ' εἰς μὲ εὐκολότητα νά εἶρη ἐκεῖνο ὅπου ἐπιθυμεῖ» καταλαμβ. μὴ ἠριθμημένας σελ. 38.

2 Ὁ Χρονογράφος τοῦτέστι, βιβλίον ἱστορικὸν συνοπτικόν, ὅπερ συλλεχθὲν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μονεμβασίας Κυρίου Δωροθέου, ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἑλληνικῶν ἱστοριῶν, εἰς κοινὴν ἐπεξεύθη γλῶσσαν παρ' αὐτοῦ τοῦ Πανιερωτάτου. Καλεῖται Χρονογράφος, διότι γράφει τοὺς χρόνους καταλεπτοῦς καὶ καιροὺς πασῶν τῶν παρελθουσῶν ἱστοριῶν ἀπὸ Δημιουργίας τοῦ Κόσμου, μέχρι τῆς αἰχμαλωσίας Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πλέον ἐπέκεινα ἔτυλώθη μὲν ἤδη ἐκ πολλοῦ, ἀλλὰ χωρὶς τινος ἐπανορθώσεως καὶ ἐπιμελείας, ὡς ἴδαι· νῦν δ' ἀκριβῶς διορθωθὲν παρὰ τοῦ Σοφωτάτου καὶ Πανοσιωτάτου Κυρίου Ἀμβροσίου τοῦ Γραδενίγου, ἀββᾶ καὶ βιβλιοφύλακος τῆς τῶν Ἐνετιῶν γαλιηνοτάτης Ἀριστοκρατίας, ἐκδίδεται ἐξ ὑπαρχῆς παρ' ἐμοῦ Ἀνδρέου Ἰουλιανοῦ φιλέλληνος τοῦ Τυπογράφου ἰδίῳ μόχθῳ καὶ δαπάνῃ καὶ εὐλαβῶς ἀφιεροῦται τῇ Ἐκλαμπροτάτῃ κυρίᾳ Ἐλένη—Λουκρητία, — Κορνηλία—Πισκοπία, θυγατρὶ τοῦ ἐξοχωτάτου Κυρίου Ἰωάννου—Βαπτικ

σελ. κε', πρὸς ἄς πρβλ. «Καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἐκοιμᾶτον εἶδεν ὄνειρόν φοβερόν ὅτι ἀπὸ τὸ κεφάλῃ του ἔως τὸν οὐρανὸν ἦτον μία σκάλα καὶ ἀνεύαιναν καὶ ἐκτεύαιναν οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀπ' αὐτῆν τὴν σκάλα· ἡ ὁποῖα σκάλα ἐσημάδεβε διὰ τὴν Θεοτόκον ὅπου θέλει γεννηθῆ ἀπὸ τὸ γένος αὐτοῦ τοῦ Ἰακώβ νὰ γένη ὡσαν μία σκάλα ὅτι νὰ ἀνευαίνου καὶ νὰ κατευαίνου οἱ ἄνθρωποι τὴν σκάλαν ἐκείνη ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανὸν καθὼς καὶ ἔγινεν ἀφοῦ ἐσαρκώθη ἐκ τῶν παρθενικῶν καὶ ἁγίων αἱμάτων αὐτῆς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ διὰ τοῦτο λέγει εἰς τοὺς οἴκους τῆς Παναγίας «χαῖρε

στοῦ, ἐπιστάτου τοῦ ἁγίου καὶ εὐαγγελιστοῦ Μάρκου. Περιέχει δὲ καὶ Πίνακα εὐπορώτατον, πρὸς ὁδηγίαν τῶν Ἀναγνώστων, εἰς τὰ ἐν αὐτῷ περιεχόμενα περιεργα καὶ ἀξιομνημόνευτα. Con licenza de' Superiori e Privilegio. Ἐνετίησιν. Ἔτει Χριστογονίας, αχσοσ'. Παρὰ Ἀνδρέα Ἰουλιανῷ τῷ Τυπογράφῳ.

Τὸ α' φύλλον μετὰ τὸν τίτλον καταλαμβάνει εἰκὼν χαλκογρ. τῆς Ἑλένης κτλ. μετὰ δύο λατινικῶν ἐπιγραμμάτων διστίχων καὶ ἑλλ. ἐμμέτρου μεταφράσεως. Το γ' δ' φύλλον καταλαμβάνει ἡ ἀφιέρωσις: τῇ ἐκλαμπροτάτῃ καὶ σοφωτάτῃ Κυρίᾳ Ἑλένη-Λουκρητία, Κορνηλία-Πισκοπία, τῇ μισονύμφῳ Παλλάδι, σεμνοπόμφῳ Ἀθηνᾷ, Ἀδριακῇ Σειρήνι, δεκάτῃ Μούσῃ, τετάρτῃ Χάριτι, Πατρικίᾳ Ρωμαίᾳ, Λατίνῃ Ἑλένη καὶ Παρθένῳ Ἡρωῖνῃ, τὴν ἅπασαν αἰδῶ καὶ εὐλάβειαν». Ἐν τῇ γ' σελ. ταύτης τῆς ἀφιερώσεως λέγεται ὅτι διδάσκαλος αὐτῆς ὁ Γραδενίγος, περὶ οὗ τάδε «ἄς καυχᾶται καὶ ἄς τιμᾶται ὁμοίως ὁ διδάξας σε τόσῃν Ἀρετῇ καὶ Σοφίᾳ, διότι χωρὶς τὰς χρονικὰς τιμὰς ὁποῦ ἀπολαμβάνει εἰς ταύτην τὴν τῶν πόλεων Βασιλεύουσαν (ἐπειδὴ ὄχι μόνον κοινὸν Διορθωτὴν τῶν Γραικολατίνων Βιβλίων καὶ Ἀββᾶ εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν τὸν ἐκατάστησεν ἡ γαληνοτάτ., Ἰερουσία, ἀλλὰ καὶ κοινὸν Βιβλιοφύλακα τὸν ἐκλεξεν, ὁποῦ Γραικὸς ἄλλος δὲν ἐστίθη) κ.τ.λ. Τὸ ε' φύλλ. καταλαμβάνει ἐμπροσθεν γράμμασι λεπτοῖς προσφώνησις «πᾶσι τοῖς τῶν Ἑλλήνων φιλοπόνοις σπουδαίοις καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν Γραικῶν περιέργοις καὶ πεπαιδευμένοις φιλιαναγνώσταις Ἀνδρέας Ἰουλιανὸς ὁ Τυπογράφος.» «Ἐνετίησιν αχσοσ'. ἐν Μηνὶ Μαΐῳ λ'». Παραπονεῖται ἐν αὐτῷ περὶ τῆς πικρᾶ τῶν Ἑλλήνων παραμελήσεως τῆς ἑλλ. παιδείας καὶ τῆς σπανίως συγγραφέων καὶ βιβλίων, ἐφ' ᾧ ἀναγκάζεται νὰ ἀνατυπώσῃ τὸν Χρονογράφον τοῦ Δωροθέου. Ὅπισθεν δὲ «τοῖς ἐντευξομένοις» ταῦτα «Ἐπειδὴ τὸ παρὸν βιβλίον ἐκδόθη τὸ πρῶτον διὰ συνδρομῆς καὶ ἐπιστασίας τοῦ ποτὲ ἀειμνήστου κυρ Ζώτου Τζηγαρᾶ, διὰ τοῦτο τίθεται ἡ εἰκὼν αὐτοῦ εὐσκιογραφισμένη πρὸς σημεῖον μνήμης εὐχαρίστου· ἀλλ' ἔπρεπεν ἐξ ἀρχῆς τῆς πρώτης ἐκδόσεως τοῦ Βιβλίου νὰ εἶχαι ζωγραφίση καὶ τὸν ἀοίδιμον ἐκεῖνον Αὐθέντην Πέτρον Βαϊβόζαν, διὰ προστάγματος τοῦ ὁποῦ ἐσυνή-

κλίμαξ ἢ μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, ἤγουν τὴν Παναγία λέγει σκάλα ὁποῦ ἀνεύασε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανόν, τοὔτεστι τοὺς πιστοὺς. Τοῦτος δ' Ἰακώβ εἶπε ταύτην τὴν προφητείαν διὰ τὸν Χριστὸν «Οὐκ ἐκλείψει ἄρχων ἐξ Ἰούδα καὶ ἡγούμενος ἐκ τῶν μητρῶν αὐτοῦ ἕως ἂν ἔλθῃ ἢ ἀπόκειται καὶ αὐτὸς προσδοκία ἐθνῶν»¹ «Δὲν θέλει λείψει ἄρχῃ καμία τοὔτεστιν ἀφεντία ἀπὸ τὴν φυλὴν τοῦ Ἰούδα, οὐδὲ ἡγούμενος ἀπὸ τῆς μεριᾶς του ὅστε γὰρ ἔλθῃ ἐκεῖνω ὅπου κήτεται φυλαμένον διὰ νὰ ἔλθῃ, καὶ αὐτὸς ἔρχεται εἰς ἀποδοχὴν τῶν ἐθνῶν»² Ὁ Ἰακώβ ἔταν ἔδειδε τὴν εὐλογίαν ὁλων τῶν ἰσῶν του εὐχίθη τοῦ κατ' ἐνὸς καθὼς τοῦ ἐφάνηκε καὶ καθὼς τὸν ἐφώτισε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ τοῦ Ἰούδα εὐχίθη νὰ εὐγένουν ὅλοι οἱ βασιλεῖς καὶ ἀφέντες ἀπὸ τὴν γένναν του ἢ βασιλεία καὶ ἢ ἀφεντία ἕως νὰ ἔλθῃ, ἐκεῖνο ὅπου ἔναι προφητευμένον καὶ ἀπεφασισμένον τοὔτεστιν ὁ Χριστὸς, ὁ ἔποιος θέλει ἔλθει εἰς ἀποδοχὴν τῶν ἐθνῶν τοὔτεστιν ὁποῦ τὸν παντυχέγουν· ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἔμελλε νὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰούδα τὸ βασιλικὸν νὰ σαρκωθῇ καὶ . . . .

Ἐνταῦθα λείπει τὸ φύλλ. 29 τοῦ κώδικος ἀντικαθιστάμενον διὰ λευκοῦ, ἀρχεται δὲ τὸ φ. 30α διὰ τῶν λέξεων «καὶ τοῦτοι εὗρισκοντο ἔξω ὅλλοι οἱ ἀδελφοὶ μετὰ ζῆα τοῦ πατρὸς αὐτῶν» κ.τ.λ

χθῆ, ἐσυνθέσθη καὶ ἐσυγγράφη τοιαύτη ποικιλόμορφος καὶ πολυδιήγητος Ἱστορία. Ἐγ' ὅμως, ἂν ἤθελα ἔχῃ τὴν εἰκόνα τοῦ τρισμακροῦτου ἐκεῖνου Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας, Κυρίου Θεοδώρου. ὁποῦ ἰδίῳ μόχθῳ εὐούαξε καὶ εὐύνθεσεν ὅλον τὸ Βιβλίον, ἐκεῖνην καὶ ὄχι ἄλλην ἠθέλα ἐκτυπώσῃ μετὰ πάσης χαρᾶς, ἀφίνωντας ἐκ μέρους τὰς ἄλλας. Ἐκεῖνος μ' ὅλον τοῦτο (οὔ τὸ μνημόσυνον) δὲν ἐγνοιόσθη περὶ τούτου, διότι ἠξέουρεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ φροντίξῃ κανεὶς περὶ τῆς εἰκόνας τοῦ σώματος, ἀλλὰ μάλιστα περὶ τοῦ εἶδους τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ τῆς Ἀρετῆς Ἐκτυπώματος κατὰ τὸ τοῦ Ἰσραήλ, Βούλου τὰς εἰκόνας, τῆς ἀρετῆς ὑπόμνημα μᾶλλον ἢ τοῦ σώματος καταλιπεῖν».

Ἐν φ. 5' ἢ εἰκῶν x λκογρ. Ζώτου τοῦ Τζηγαρά. Αὕτη τε καὶ ἢ τῆς Ἐλένης, μάλιστα αὕτη, ἀξιόλογοι.

Ἐπετα: ὁ πίναξ . . . . εἰς σελ. 40 μῆ' ἀριθμ.

1. Ἐν τῇ ὡα: κείμενον.

2. Ἐν τῇ ὡα: Ἐξήγησις.

ἄπερ ἴδ' ἐν ἐκδ. 1631, σ. λε'.—1676, κς'· καὶ προχωρεῖ μέχρι σελ. λς' (1631) «ἐγὼ δὲ ὡς ἤκουσα τοὺς ἐντροπιασμένους» (σελ. κς' 1676). Ἄξια λόγου εἶνε ἡ διαφορὰ τοῦ κειμένου ἀπὸ τῶν ἐκδόσεων ἐν τοῖςδε : 1631 καὶ 76 : σελ. λς' (κς') καὶ μιᾷ ἡμέρᾳ δὲν ἦτον τινὰς εἰς τὸ ὀσπήτη γὰ ὑπηρετήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν ὅπου ὑπηρετεῖ» ἐν ᾧ ἐξέπεσεν εἰς στίχος ὑπάρχων ἐν τῷδε τῷ κώδικι οὕτω : «τινὰς εἰς τὸ ὀσπήσιον—εἰμὴ ἢ γυναῖκα μόνῃ καὶ ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὸ ὀσπήσιον γὰ ὑπηρετήσῃ κ.τ.λ.».

Τὸ φύλλ. 31 ἐπίσης λείπει ἐκ τοῦ κώδικος, ἀντικαθιστάμενον διὰ λευκοῦ μέχρι τοῦ «ἐκεῖ ὅπου ἔδοσκον τὰ παχέα βοῦδια καὶ ἔφαγαν αὐτὰ τὰ ἑπτὰ βοῦδια τὰ ἀχαμνᾶ ἐκεῖνα τὰ ἑπτὰ τὰ παχέα καὶ τὰ ἐχόνευσαν κτλ. ἴδ. 1631, σελ. λη' ἐν ἀρχῇ 1676. κη'.

Αἱ διαφοραὶ εἶνε κυρίως περὶ τὴν θέσιν τῶν λέξεων, ἐνίοτε περὶ τοὺς τύπους. Οὐχὶ σπανίως εἶνε ἐκτενεστέρον τὸ κείμενον τοῦ κώδικος, σπανιώτατα τὸ τῆς τυπωμένης ἐκδόσεως. Ἐνίοτε ἔχει ὁ κώδιξ ἄλλας ἢ ἡ ἐκδοσις συνωνύμους λέξεις. Οὕτω ἀντὶ τοῦ ἐν 1631, μὰ' 1676, τὰ ἄσπρα τὴν τιμὴν τοῦ σιταρίου (τὴν ἀ' φορὰν καθ' ἣν ἀπαντᾶ) ἔχει ὁ κώδιξ σ τ ἄ μ ε ν α, ὡς ἀμφοτέραι αἱ ἐκδόσεις κατωτέρω. Ἄξιόλογος γραφὴ αὐτόθι κατωτέρω «ὁ Ἰωσήφ δὲν εἶναι καὶ ὁ Συμεὼν ἔμεινε» ἀντὶ τοῦ τῶν ἐκδόσεων. «ὁ Σ. δὲν εἶναι».— Σελ. μγ' 1632, λδ' 1676· λείπουν ταῦτα τὰ τοῦ κώδικος, μετὰ δὲ «καὶ ἐξηγήθησαν ὅλα καταλεπτῶς» ἔχει ὁ κώδιξ. «Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰακώβ τοὺς λόγους τούτους διὰ ὅτι ὁ Ἰωσήφ ὁ υἱὸς αὐτοῦ δὲν ἀπέθανεν ἀμὴ ζῆ καὶ εἶναι βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου ἔπεσε κατὰ γῆς ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὅπου ἔλαβε καὶ ἔλεγαν ὅτι ἀπέθανε. Μετὰ ὀλίγον δὲ ἐσυκώθη καὶ ἔδωκεν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ ὅπου δύναται τὰ πάντα γὰ τὰ κάμνη ὡσάν θέλει. Καὶ παρευθὺς ἐπήρα κτλ. ὡς ἐν ταῖς ἐκδ.

Ὁ κώδιξ μᾶς ὀδηγεῖ πρὸς ἀνεύρεσιν πολλῶν γλωσσημάτων ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν. Οὕτως σελ. με' 1631, λδ' 1676—ἀ ν α ψ ε κ α ι ρ ι (sic) ἄ λ λ ο ι λ έ γ ο υ ν κ ἄ ρ β ο υ ν α, ὅπερ τελευταῖον λείπει ἐν τῷ κώδ. 376. Κατωτέρω δ' ἐπίσης ἀντὶ τοῦ τῶν ἐκδόσ. «εἰ δὲ καὶ πάρει τὰ κάρβουνα» ἔχει ὁ κώδ. εἰ δὲ καὶ ἐπάρη τὸ φῶς.

Μετὰ τὰ θεὸν ἰσχυρὸν καὶ ἐξουσιαστὴν 1631, μῆ'

1676, λς' ἔπεται σελίς ὄλη ἐν τῷ κώδικι, λείπουσα ἐκ τῶν ἐκδόσεων, αὕτη 39α.

«Ἀκομι ἄκουσον καὶ τοῦ θεοῦ δαμασκηνοῦ ὁποῦ ὀνομάζεται ὁ υἱὸς ἄγγελος καὶ τὸ μωρτυρεῖ εἰς τοὺς τριαδικοὺς κανόνας καὶ λέγει. Τῷ μωυσῇ ἐν τῇ βάρῃ ὡς ὤφθη πυρὸς ἐν εἴδει ἄγγελος ἐκλήθη πατὴρ ὁ λόγος τὴν πρὸς ἡμᾶς σου πρὸδηλῶν παρουσίαν δι' οἷς πᾶσι σαφῶς ἀνήγγειλας, κράτος θεαρχίας μιᾶς τρισυπόστατον». (ὡς κείμενον). — Ὡ ἐσὺ ὁ λόγος τοῦ πατρὸς ὅταν ἐφανερῶθῃ τοῦ Μωϋσέως εἰς τὴν βάρτον ὡσάν μία θεωρία πυρὸς ὀνομάσθῃς ἄγγελος καὶ προφανέρωνες τὸ ἐλθιμόν σου πρὸς ἡμᾶς μετὰ ὁποιος σου ἐλθιμον ἀνήγγειλας ὀλονῶν φανερά τὴν δύναμιν καὶ τὴν αὐθεντίαν τὴν τρισυπόστατον τῆς μιᾶς αὐθεντίας τῆς θεϊκῆς. Λοιπὸν ὁ Μωϋσῆς λέγει ὅτι ἄγγελος Κυρίου ἐλάλησεν αὐτοῦ ἐκ τῆς βάρτου καὶ εἶπε λύσον τὸ ὑπόδημα ἐκ τῶν ποδῶν σου καὶ τὰ ἐξῆς καὶ ἐκεῖνον ὁποῦ ὀνομάζει ὁ Μωϋσῆς ἄγγελον οἱ ἅγιοι πατέρες λέγουν ὅτι πῶς ἦτον ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος ἐφανέρωνε ἐκεῖ τὴν σάρκωσιν τὴν ἐκ παρθένου, διότι ἡ βάρτος ἐκαίετον καὶ δὲν ἐκατακαίετον ἀμὴ μᾶλλον ἐδροσίζετον καὶ ἐδλάστανε καὶ αὔξηγε περισσότερον ὅσον ἐκαίετον καὶ ἐφανέρωνε τὴν σάρκωσίν του εἰς τὴν Θεοτόκον τὴν ὁποῖαν ἡ θεία γραφή λέγει βάρτον ἀκατάφλεκτον, διότι ὁ Θεὸς πῦρ καταναλίσκον ἐστι, ἦγουν μία φωτῖα ὁποῦ τρώγη καὶ καταχαλαῶ καὶ κατὰ πῶς εἰς τὴν βάρτον ἦτον πῦρ θεῖον ὁ υἱὸς καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν τὴν ἐκατάκεγε, ἀμὴ ἔδειχεν ὅτι ἐκαίετον ὄλη ἡ βάρτος καὶ ἐκείνη δὲν ἐκατεκαίετον νὰ γένη στάκτη, ἀμὴ || (κῶδ. 39β) ἐδροσίζετον καὶ ἐδλάστανε καὶ ἐλάμβανε τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τόσον αὔξηθηκεν ὅτι εἰς ὄλον τὸν κόσμον τὰ κλαδιά της κατασκεπάζουν καὶ ἀποσκιάζουν ὄλους τοὺς Χριστιανοὺς τοὺς πιστοὺς. Καὶ διὰ τοῦτο λέγομεν ὅτι πῶς ὁ υἱὸς ἦτον ἐκεῖνος ὁποῦ ὀνομάζη ἡ θεία γραφή ἄγγελον. Καὶ ἐλάλησεν ἐκ τῆς βάρτου τῷ Μωϋσῇ. Λοιπὸν αὐτὸς ὁ υἱὸς καὶ λόγος ἐλάλησε καὶ τοῦ Ἀβραάμ καὶ εἶπε του νὰ μὴδὲν βάλῃ τὴν χεῖρα του εἰς τὸ παιδάριον. Καὶ ὡσάν ἐσυντύχενεν κτλ.»

Μείζων διαφορά ἢ συνήθως ἐν τοῖς κατὰ τὴν πρώτην πληγὴν τοῦ Μωϋσέως σελ. να' (1632) λη' (1676) κώδικος 416, ὡς ὀπισθεν

«Λοιπὸν εὐλεπε ὁποῦ ἐγὼ βαρῶ μετὸ ραβδῆ ὅπου ἔναι εἰς τὸ χέρη μου εἰς τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ καὶ τὸ μεταβάλω καὶ τὸ κάμνω αἷμα καὶ δὲν θέλουν δυνηθῆ οἱ αἰγύπτιοι νὰ πλίουν νερὸν καὶ τὰ ὄψαρια τοῦ ποταμοῦ ἰδοῦ ὅπου τὰ ἔκαμα καὶ ἀπόθαναν καὶ οὐχὶ μόνον τὸ νερὸν τοῦ ποταμοῦ κάμνω αἷμα, ἀμῆ καὶ ἄλλα τὰ ἐπίλοιπα νερὰ ὅποθεν εὐρίσκονται καὶ οὕτως ἔγιναν διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ καὶ δὲν ἠύρισκάν οἱ αἰγύπτιοι οὐδὲ ἐδυνόγησαν νὰ πλίουν νερὸν οὔτε ἀπὸ τὸν ποταμὸν οὔτε ἀπὸ ἄλλον νερὸν. Καὶ ὡσὰν εἶδεν οὕτως ὁ Φαραὼ κτλ.» οὐχὶ ἄνευ μικρῶν διαφορῶν ἀκόμη.

Τὰ τῶν ἐκδόσεων σελ. νε' (1632), μα' (76). «καθὼς ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ————— νὰ ριζώνουν καὶ νὰ αὐξάνουν» λείπουσιν ἐν Κώδικι.

Ἡ λέξις πατριάς εἶνε κακῶς ἐνίοτε ἀναγνωσμένη ἐν ταῖς ἐκδ. πατριαρκάς, πατριακάς κτλ.

Ἄριστη γραφή. Ἐντὶ τῆς ἐν σελ. ξ'. — με' μόνον μοναχόν του ψήνεται καὶ δὲν ἔχει καμίαν ξένην ἐργασίαν· οὐδὲ νεροπλύματα ἐν τῷ κώδικι· ὕγρασίαν. (47α).

Σελ. 1631, ξγ' — 76, μζ'. τουτέστι νὰ τὴν κάμω γῆν νὰ σέβης μέσα μετὰ τοῦ λαοῦ μου κτλ. Ἐν τῷ κώδικι 49α, τουτέστι νὰ τὴν ἐκάμη γῆν νὰ πατιέτε, νὰ ἔμπης κτλ.

Σελ. 1631. οζ'. μετὰ τὴν ἀρίθμησιν τῶν λίθων τοῦ ἐφοῦδ ἢ σημείωσις «Αἱ τῶν λίθων ἐνέργειαι — γεγραμμένοι» λείπει ἀπὸ τοῦ κώδικος. Ὅρθως· διότι εἶνε προφανῶς παρασελίδιον σημείωμα.

Σελ. ρλς'. Θάνατος Βαλτάσαρ κτλ. — κώδ. 92. τέλος καὶ ἐξολοθρεμὸς τῆς βασιλείας Βαλτάσαρ. Βασιλεία Δαρείου τοῦ Ἀστιάγη υἱοῦ Ἀσονῆ,

ἀντὶ τοῦ ἀποτελεῖ (ἐκδ.) = ἐπιτελεῖ κωδ.

Σελ. ἐκδ. ρμς'. Πτολεμαῖος ὁ φιλάδελφος — 70α, Πτ. ὁ φιλάνορ.

Σελ. ἐκδ. σγ'. «Τῷ δὲ ψ' ἔτει τῆς αὐτοῦ βασιλείας — βασιλικά χαρίσματα» λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. ἐκδ. σια'. «ὁ δὲ Μαξιμ. μετενόησε πολλά» ἐν κώδ. 996. «ὁ δ' αὐτὸς ὁ Ἐρκούλλιος ἐμετανόησε πολλά».

Σελ. ἐκδ. σιε' — σις'. «Τῷ δὲ ι' χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας —

τῷ δὲ ιγ' χρόνῳ». Ἀντὶ τούτων ἐν τῷ κώδικι 102α τὰ ἐξῆς βραχύ-
τερον· «Ὅμως ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὸν 1ον χρόνον τῆς αὐ-
τοῦ βασιλείας ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀνατολήν μετὰ δυνάμεως μεγάλης
κατὰ Μαξιμιανοῦ τοῦ Γαλλερίου καὶ πολέμου γενομένου τῆ τοῦ
Χριστοῦ δυνάμει καὶ τοῦ τριῖνου αὐτοῦ σταυροῦ ἐνίκησεν [κώδ.1026]
αὐτὸν καὶ σφαγὴν μεγάλην εἰς τὸ φουσάτον ἔκαμε. Καὶ ὁ Μαξιμια-
νὸς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἔφυγαν καὶ ὁ θεὸς ἔφθασεν αὐτοὺς καὶ ἔρρηξε
φωτῖα εἰς τὰ κορμῖα αὐτῶν καὶ ἔλυσεν οἱ σάρκες τους καὶ ἐτυφλώ-
θησαν καὶ ἀπὸ τὴν κάψιν τῆς φωτῖας ἀπέθαναν κακῶς μετὰ πολλοῦ
βρώμου σκωλήκων καὶ δυσωδίας. Οἱ δὲ Χριστιανοὶ ἔλαβαν χαρὰν
μεγάλην νικήσας ὁ μέγας Κωνσταντῖνος. Τῷ δὲ ιγ' χρόνῳ κτλ.»

Σελ. σις' «Δικίνιος δὲ εἰς Ἀντιόχειαν — τῷ δὲ ιδ'» λείπουσιν
ἐκ τοῦ κώδικος.

Σελ. σκ'--σκα'. «Τῷ δὲ ιε' χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας — ἦτον
δὲ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος» λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. σκη' μετὰ τὰ «Ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστόν» ἐν τῷ κώδικι προστεθειμένα ταῦτα φύλλ. 110α.

«Καὶ φωνὴ ἐν τῷ ἄμα ἀπὸ τὸν ἄερα ἦλθεν ἡ ὁποῖα ἦτον τοῦ
διαβόλου καὶ ἔλεγεν· ὦ Ἰούδα, τί ἦτον τοῦτο ὅπου μὲν ἔκαμες· ἐγὼ
ὑπὸ Ἰούδα ἔκαμα καὶ ἐσταυρώθη ὁ Ναζωραῖος εἰς τὸ ξύλον καὶ
ἔκαμα καὶ ἐκολάσθη πόσος λαὸς τῶν Ἑβραίων ὅπου τοὺς ἐκέρδησα·
καὶ τώρα ἀπὸ σοῦ τοῦ Ἰούδα ἐφανερώθη τὸ ξύλον τοῦ Ναζωραίου
καὶ ἔχασα τόσον λαὸν ὅπου μὲ ἀφήκαν καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
Ὁ δὲ Ἰούδας εἶπε πρὸς τὸν διάβολον· ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρι-
στὸς ὁ ἐγείρας τοὺς νεκροὺς νὰ σὲ καταποντήσῃ καὶ βάλῃ εἰς τὴν
ἄβυσσον τοῦ πυρὸς εἰς τὸ κατοικητήριόν σου. Καὶ εὐθέως ὁ διάβο-
λος ἔφυγεν ἀπ' ἐκεῖ. Ἡ δὲ μακαρία Ἑλένη κτλ.

Σελ. σκη'.--σλς'. Δεῖπει πᾶσα ἡ ἀκριβὴς περιγραφή τῶν ἐν
Ἱεροσολύμοις ναῶν κτλ. ἀπὸ τοῦ «Τὰ ὅποια γράφομεν καταλεπτῶς
— ἰσαποστόλου καὶ ἰδικόν της». Ἐν τῷ κώδικι φύλλ. 110β μετὰ
τὸ «καὶ σὺν τούτοις καὶ πολλῶν ἁγίων ναοῦς ἠκαδόμησεν» ἔπεται
κατὰ συνέχειαν «τότε λαβοῦσα τὸν τρίμιον σταυρὸν καὶ τοὺς θείους
ἴλους ἤγουν τὰ καρφία κτλ.

Σελ. σλς'. «ἐτάφη δὲ πρώτη ἡ αὐτῆ μακαρία Ἑλένη ἐν τῷ

αὐτῷ ναῶ. Ὁ δὲ υἱὸς αὐτῆς αὐτὸς ὁ βασιλεὺς πολλὴν χρυσίον ἔδωκεν τῶν πτωχῶν καὶ εἰς τὰ (κώδ. 111α) μοναστήρια καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. Εἰς δὲ τὸν εἰκοστὸν αὐτὸν χρόνον κτλ.» (κατὰ κώδ.).

Σελ. σμϛ' --σμϛ'. «Τῷ δὲ κα' χρόνῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ — τῷ δὲ κη' χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας» λείπουσιν κώδ.—Ἐπίσης λείπουσιν τὰ ἐν σελ. σμϛ' περὶ τοῦ κρ' χρόνου—καὶ ἐκ τῶν τοῦ λ' μέχρι—τῆς ἐπιβουλῆς του.

Σελ. σμη'. μετὰ τὰ «ἐορτὴν μεγάλην» ἐν τῷ κώδ. φύλλ. 118α «Εἰς δὲ τοὺς τριανταδύο χρόνους τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐπέρασεν εἰς τὴν Νικομήδειαν ὁ δὲ νὰ πάρῃ τὰ φουδάτα νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Περσίαν νὰ πολεμήσῃ. Καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν Νικομήδειαν ἀσθένησε καὶ ἀπέθανε. Ἐξῆσεν δὲ χρόνους ἑξήνταπέντε καὶ ἐβασίλευσε χρόνους λδ'. Ἐγράψα δὲ διαθήκη κτλ.

Σελ. σμη'. Μετὰ τὰ «εἰς τὰς χεῖράς του» ἔχουσι τὰ μέχρι τῆς ἄλλης τάξεως ἐν τῷ κώδικι οὕτως· «Καὶ ἔτιζεν τὴν ἔδωκε καὶ ὡς εἶδεν αὐτὴν ὁ Κωνσταντῖος ἐχάρη πολλὰ καὶ εἶχεν αὐτὸν τὸν μισερὸν πνευματικὸν εἰς τὸ παλάτι αὐτοῦ εἰς μεγάλην τιμὴν, καὶ ἐτίμα αὐτὸν ὡς πατέρα αὐτοῦ. Ὅμως αὐτὸς ὁ Κωνσταντῖος ὑπήγεν εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ ἔφερε τὸ λείψανον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ πάσης τιμῆς βασιλικῆς εἰς τὴν Κ]πολιν καὶ ἔθαψεν αὐτὸ ἐν τῷ ναῶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων».

Ἐνταῦθα ὁ κώδιξ περιέχει ἀπὸ φύλλου 118α—124α προσθήκας αἵτινες λείπουσιν ἐν τῷ ἀντιστοίχῳ μέρει τῆς ἐκδόσεως, πρὸ τῆς «βασιλείας τῶν υἱῶν τοῦ Κωνσταντίου».

«Τοῦτος ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ὡς φαίνεται τὸ χρυσόβουλλον αὐτοῦ, ἔβαν ἤθελε νὰ μισεύσῃ ἀπὸ τὴν Ρώμην νὰ ἔλθῃ τὰ μέρη τὰ τῆς Ἀνατολῆς νὰ κτίσῃ ναὸν τῆς Θεομήτορος τῆς ἁγίας Θεοτόκου, ἔκραξε Σίλβεστον τὸν Πάπα Ρώμης καὶ ἐπυρρήγγειλεν αὐτοῦ πολλά· καὶ τότε τοῦ ἐζήτησεν ὁ βασιλεὺς νὰ τοῦ εὐχῆθῃ καὶ ἔτιζεν [1196] τοῦ εὐχῆθῃ ὀλοφύχως· τότε τοῦ ἐχάρησεν ὅτι νὰ φορεῖ μίτραν εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ ἔχῃ ἐξουσίαν εἰς τὴν Ρώμην καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν αὐτῆς νὰ βασιλεύει ὡς πνευματικὸς πατὴρ καὶ τοῦ βασιλέως ἐπίτροπος. Καὶ τοῦτο ὅπου ἔδωκεν ἐξουσίαν ὁ μέγας

Κωνσταντῖνος ὡς βασιλεὺς καὶ ἐτίμησε Σιλβεστρον τὸν Πάπαν τὸ ἕκαμε θέλοντα νὰ τιμήσῃ τὴν ἀρχιερωσύνην καὶ πᾶσα ἀξίωμα βασιλικὸν ὁποῦ εἶχεν αὐτὸς ὁ χριστιανικώτατος βασιλεὺς τὰ ἔδωκε καὶ τὰ ἐχάρησε νὰ τὰ ἔχει αὐτὸς ὁ Πάπας Σιλβεστρος καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ὁποῦ νὰ ἀρχιερατεύουσι τὸν θρόνον τῆς αὐτῆς Ρώμης. Ὁ δὲ θεὸς Σιλβεστρος δὲν ἠθέλησε νὰ φορῇ τὴν μίτραν καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἔδωκε νὰ φορῇ τὸν λῶρον τὸν βασιλικὸν εἰς τὴν κεφαλὴν ὁποῦ τὸν ἐφόριεν ὁ βασιλεὺς.

Καὶ ἀκούσατε τί ἐρμηνεύεται λῶρος φ. 1196.

Ἔπεται δὲ μέχρι τοῦ 119α ἐρμηνεία περὶ τοῦ τί ἐστὶ λῶρος, κίδαρις, μίτρα. — φύλλ. 119α. Ὅμως νὰ γράψωμεν καὶ τί ἐρμηνεύεται Πάπας φ. 1196. Περὶ τι ἐρμηνεύονται τὰ δύο πλά τοῦ Πάπα. « Ἀκριβῆς ἤξευρε δτι πῶς τὰ δύο πλά τοῦ Πάπα θέλει νὰ εἰπεῖ τὸ ἕνα πατὴρ πατέρων καὶ τὸ ἄλλο θέλει νὰ εἰπεῖ ποιμὴν ποιμένων κτλ. ».

1196 Περὶ πατριάρχου πῶς γίνεται.

120α. Καὶ περὶ τοῦ Ἡρακλείας ὁποῦ χειροτονεῖ τὸν Πατριάρχην καὶ οὐχὶ ἄλλος ἀρχιερεὺς παρῶν αὐτοῦ νὰ μάθῃτε τὴν ἔννοιαν. Τὸ Βυζάντιον ἦτον προτίτερα τοῦ Ἡρακλείας ἐπισκοπῆ καὶ ἐχειροτόνει ἐκεῖ ἐπισκόπους. Ὅταν οὖν ἔκτησεν αὐτὸ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος τὸ ἐπ' ὀνόμασε Κωνσταντινούπολιν εἰς ὄνομα αὐτοῦ, οἱ δὲ θεοὶ πατέρες θέλοντα νὰ τιμήσουν τὴν Κωνσταντινούπολιν ὡς βασίλισσα τῶν πόλεων, ἕκαμαν τὸν ἀρχιερέαν αὐτῆς οἰκουμενικὸν πατριάρχην καὶ νὰ ἔχει καὶ [1206] τὰ ἴσα τῆς τιμῆς μετὰ τὸν ἀρχιερέαν τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης καὶ νὰ ἔναι καὶ νὰ ὀνομάζεται αὕτη ἡ Κωνσταντινούπολις νέα Ρώμη καὶ διὰ νὰ ἔναι ἐπισκοπῆ ὡς εἶπαμε τοῦ Ἡρακλείας τὸ Βυζάντιον ἔδωκαν αὐτοῦ ταύτην τὴν χάριν καὶ δωρεάν ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ σύνοδος τῶν ἀρχιερέων, ὅτι νὰ χειροτονεῖ τὸν πατριάρχην αὐτὸς καὶ οὐχὶ ἄλλος ἀρχιερεὺς παρῶν αὐτοῦ. Λέγεται δὲ ἐν τῷ χρονικῷ τοῦ Σκυλίτζη δτι ἐχειροτονήθη παρὰ τοῦ μητροπολίτου Καισαρείας πατριάρχης Στέφανος ὁ Σύγγελος ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως κυροῦ Λέοντος τοῦ Σοφοῦ διὰ νὰ ἔναι ὁ Ἡρακλείας ἀπεθαμένος.

Φ. 1206. Περὶ πῶς ἕκαμαν τὸν πρώτῳ καιρῶν τὸν βασιλέαν.

Ὅσαν ἠθέλαν τὸν ψηφίσῃ οἱ ἄρχοντες τοῦ παλατίου καὶ

λαός τὸν ἀνεύαζαν ἀπάνω εἰς ἓνα σκουτάρη ἀπὸ τῶν στρατιωτῶν τὰ σκουτάρια καὶ τὸν εὐαστοῦσαν ἀπ' αὐτοὺς τοὺς πρώτους ἄρχοντας καὶ ἔμπροσθεν τοῦ λαοῦ τὸν ὑψωναν, καὶ τοῦτο ὁποῦ τὸν ὑψωναν ἐν δῆλῃ τὴν βασιλείαν ὁποῦ ἔλαβε ὅτι ἐγένη κεφαλὴ καὶ ἀρχὴ ἔλου τοῦ κόσμου· καὶ ὡς ἂν ἤθελαν τὸν ὑψώσῃ τὸν εὐφημοῦσαν καὶ τὸν ἐπροσκυνοῦσαν καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ ἔλος ὁ λαός καὶ οἱ στρατιῶται ἐπειδὴ ἀφέντης αὐτῶν ἐγινε. Ἐκὼς ὡς ἂν ἤθελαν τὸν προσκυνήσῃ ἐδειξεν αὐτῶν δῶρα, καὶ τοῦτο ἐδειχεν, ὡς ἀφέντης αὐτῶν καὶ εὐεργέτης καὶ φροντιστῆς ὁποῦ ἐγινεν, ἔδωκεν αὐτῶν δῶρα ὡς δόλοιο ὁποῦ ἐγιναν αὐτοῦ. Ὅμως ὡς ἂν ἤθελαν τὸν ὑψώσῃ ἐρχετον εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἔμπενε μέσα καὶ ἐδειχεν ὑποταγὴν εἰς τὸν Θεὸν ὁποῦ ἓνα· ἀρχὴ πάντων· καὶ ὡς ζούλος αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἐπροσκύνῃ αὐτὸν καὶ ἐδέετον τὰ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἡξιώσῃ νὰ τελειωθῇ ἕκαστος, ὅτι δι' αὐτοῦ [Col. 1:21] τοῦ βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ αὐτοῦ μόνου ἡ βασιλεία ἓνα αἰώνιος. Ὅθεν καὶ τὸν θεὸν νὰν αὐτοῦ ὡς ἑκαστὸν ἀγγιον εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν, ἡγουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διὰ νὰ λάβῃ τὰ τῆς Ἐκκλησίας χαρίσματα. Λοιπὸν καθὼς ἤθελεν ἔμπη μέσα εἰς τὴν ἐκκλησίαν αὐτὸς ὁ ὑποψήριος βασιλεὺς, τὸν ἀπεδέχετον ὁ πατριάρχης καὶ τὸν ἀνεύαζεν ἀπάνω εἰς τὸν ἄμβωνα καὶ τοῦ ἔλεγε πρὶν νὰ τὸν εὐλογήσῃ ὅτι νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν ἀληθινὴν καὶ ὀρθὴν πίστιν· καὶ ὡς ἂν ἤθελε τὴν ὁμολογήσῃ, τότε τὸν εὐλόγει παρὼν τῶν ἀρχιερέων, ἡγουμένων, ἀρχιμανδριτῶν, κληρικῶν, ἱερέων, διακόνων, ἀρχόντων καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ τὸν ἔχριε τῷ θεῷ μύρω καὶ ἱερατὸς εὐχατὸς τοῦ ἐδιάβαζεν ἀπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν· καὶ τῷ μὲν μῦρον ὁποῦ ἐσφράγιζεν αὐτόν, ἐσημείωνε τῇ χρίσει τοῦ ἀληθινοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων Χριστοῦ καὶ τὴν χάριν τούτου τοῦ μύρου ὁποῦ ἔχριεν αὐτόν, τὸ ὁποῖον μῦρον ἓνα· μεταδοτικὸν καὶ εὐωδιάζει· καὶ αὐτὸς ὡς βασιλεὺς ὁποῦ ἔχριετον αὐτὸ νὰ χαρίζει αὐτὴν τὴν χάριν καὶ τὴν εὐωδίαν ἡγουν νὰ κάμνη ἄρχοντας καὶ στρατηγοὺς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἄλλας χάριτας νὰ μεταδίδει ὡς εἶναι τῶν βασιλέων τὰ χαρίσματα ὁποῦ ἔχουν. Λοιπὸν ὡς ἂν ἐδιάβαζεν ὁ πατριάρχης τὴν πρώτην εὐχὴν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ βασιλέως, τότε ἔχινε τὸ μῦρον σταυροειδῶς ἀπάνω εἰς αὐτὴν τὴν κεφα-

λήν, καὶ ἔδειχεν ὡς ὁ Χριστὸς αὐτὸν ἔχρισεν ὁποῦ ἐνίκησε διὰ σταυροῦ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ καὶ ἡμῶν, τὸν διάβολον. Οὕτως καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς νὰ ἔναι νικητὴς νὰ νικᾷ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ καὶ ὡς ἔχων τὸ κράτος αἰώνιον καὶ τὸν στέφανον τῆς δόξης αὐτὸς ὁ Χριστός, διὰ τοῦτο τοῦ [Κώδ. 1206] βάλλει στέφανον εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ἐστέφη ὁ πατριάρχης καὶ ὡς εἶπαμε μόνον τὴν κεφαλὴν χρεῖται τῷ ἁγίῳ μύρῳ καὶ ἔταν τὸν ἐχρεῖ ἐκφωνεῖ τὸ ἅγιος, καὶ τοῦτο δηλοῖ ὅτι ἐκ τοῦ ἁγίου καθαγιάζεται καὶ καθιεροῦται καὶ γίνεται βασιλεὺς καὶ κεφαλὴ καὶ ἄρχων παντὸς τοῦ κόσμου. Καὶ ὡς ἂν διαβασθῆ ἡ πρώτη εὐχὴ καὶ τὸν ἐχρήση τῷ ἁγίῳ μύρῳ καὶ τοῦ φορέση τὸν στέφανον, τότε τοῦ διαβάζει καὶ τὴν δευτέραν εὐχὴν καὶ δείχνη ὅτι ἔναι ἐκλελεγμένος δοῦλος αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Ὁμοίως ὁ βασιλεὺς ὡς ἂν χρισθῆ τῷ ἁγίῳ μύρῳ παρὰ τοῦ Πατριάρχου καὶ τὸν ἐστεφανώσῃ μετὰ τὸ στέμμα τὸ βασιλικὸν καὶ τὸν εὐλογήσῃ, τοῦ βάλλει ἄπάνω ἀπὸ τὰ βασιλικὰ φορέματα ἕνα ἱερὸν φόρεμα, τὸ ὁποῖον σημαίνει τὴν εὐταξίαν καὶ τὴν εὐλάβειαν καὶ τὴν εἰρήνην ὁποῦ θέλει νὰ ἔχει εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ μεγάλου βασιλέως Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Τότε τοῦ δίδει ἐπὶ χειρὸς ραβδὴ οὐχὶ βερὺ καὶ σκληρόν, ἀμὴ ἑλαφρόν καὶ μαλακὸν διὰ νὰ παιδεύει ἐν πραότητι καὶ δικαιοσύνη καὶ συμπαθείᾳ καὶ οὐχὶ μετὰ ὀργὴν καὶ μετὰ θυμὸν νὰ συντρίβῃ καὶ νὰ ἀφανίσῃ καὶ νὰ κρίνῃ κακῶς καὶ ἀδίκως, ἀμὴ ὡς τοῦ βασιλέως Χριστοῦ μιμητὴς, τοῦ δικαίου καὶ εἰρηνοποιοῦ, τοῦ εὐσπλάγχχνου, τοῦ φιλανθρώπου, τοῦ ἐλεήμονος. Δίδουν δὲ αὐτοῦ καὶ μανδύλιον μετὰ χῶμα, τὸ ὁποῖον χῶμα δηλοῖ τὸ φθαρτὸν τοῦ κόσμου τούτου ὁποῦ μέλλει καὶ αὐτὸς ὁ ἐπίγειος βασιλεὺς νὰ ἀπεθάνῃ ὡς ἄνθρωπος καὶ ὅτι ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἔναι πρόσκαιρος καὶ οὐχὶ αἰώνιος καὶ διὰ τοῦτο πάντοτε νὰ ἔναι εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην νὰ ἀγαπᾷ καὶ ὡς ἂν ἐκατεύαινεν ἀπὸ τὸν ἄμβωνα ἤρχετον περπατόντα καὶ ὑπήγενεν εἰς τὰς πόρτας τοῦ θυσιαστηρίου [Κώδ. 122α] καὶ ἐστέκετον πλησίον τῶν ἱερέων ὁποῦ εὐχοντο δι' αὐτοῦ, ἵνα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἡσυχίᾳ καὶ αὐξήσιν περάσῃ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ καὶ τύχῃ καὶ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὡς ἂν ἐτελείωνε ἡ θεὰ ἱερουργία ἐμπενεν εἰς τὸ θυσιαστήριον ὡς εἰς οὐρανὸν αὐτῆς

μετέχει τῆς οὐρανίου βασιλείας· καὶ ἐτελειώνετον ἀληθῶς βασιλεὺς ἀφ' οὗ ἤθελε μεταλάβῃ τῆς ἱεραῆς καὶ θείας κοινωνίας.»

φ. 122α

«Ἴδε καὶ τὰ ὀφφίκια τῆς βασιλείας τῶν ρωμαίων, ὅπου τὰ ἐτύπωσε καὶ τὰ ἔστησεν αὐτὸς ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ὁ βασιλεὺς».

Α'. ὁ βασιλεὺς. γ'. ὁ καίσαρ, ε'. ὁ πρωτοβεστ.
 Β'. ὁ σεβαστοκράτωρ. δ'. ὁ πανπερσέβχστος. ς'. ὁ μέγας δούξ.

— ταῦτα ἐπειτὰ ὁμοιάζουσι πλὴν τῆς διαφορᾶς τῶν ἀριθμῶν πρὸς τὰ τῆς ἐκδ. ἐν τέλει σ. ψιγ'. — κ'.

ἀρ. ιγ'. τοῦ κώδ. = ιδ'. τῆς ἐκδ. : ὁ παρακοιμώμενος τῆς μεγάλης σφενδόνης.

ἀρ. ιη'. κώδ. = ιε'. ἐκδ. ὁ μέγας βαΐουλος.

ἀρ. κβ'. » =νε'. ἐκδ. ὁ λογοθέτης τοῦ γενικοῦ.

ἀρ. κε'. » =κγ'. ἐκδ. ὁ μέγας δρουγγάριος τ. β.

ἀρ. κς'. » =κδ'. ἐκδ. ὁ μέγας ἑτεριαρχης.

ἀρ. κη'. » =κς'. ἐκδ. ὁ ὑπατος τῶν φιλ.

ἀρ. λβ'. » =λ'. ἐκδ. ὁ ἐπὶ τοῦ στατοῦ

ἀρ. λδ'. » =λβ'. ἐκδ. ὁ μ. δ. τῶν σχολῶν

ἀρ. λη'. » =λς'. ἐκδ. ὁ ταταῆς τῆς αὐλῆς

ἀρ. μ'. » =λη'. ἐκδ. ὁ πραιτωρ τοῦ δήμου

ἀρ. νδ'. » =νβ'. ἐκδ. ὁ μέγας διερμηνευτής

ἀρ. νε'. » ὁ λογοθέτης τῶν ἀγγελῶν.

ἀρ. νς'. » ὁ μέγας ἐκκλησιάρχης.

ἀρ. ξβ'. » =νθ'. ὁ δομέστικος τῶν τειχέων.

ἀρ. ξγ'. » = ὁ πρωτολογάτωρ.

ἀρ. ξδ'. » =ξ'. ἐκδ. ὁ βεστιαρίου.

ἀρ. ξθ'. » =ξε'. ἐκδ. ὁ ἐπὶ τῶν ἀνημνήσεων.

ἀρ. ο'. » =ξς'. ἐκδ. ὁ προκαθήμενος τοῦ κοιτώνο.

ἀρ. ος'. » =οβ'. ἐκδ. ὁ προκαθ. τοῦ μεγάλου παλατίου.

ἀρ. πα'. » =ος'. ἐκδ. οὐ βεστιαρῖται.

ἀρ. πγ'. » =οθ'. ἐκδ. ὁ ἀρχων τῶν ἀλλαγίων.

ἀρ. πδ'. » =π'. ἐκδ. ὁ μέγας μυρταῖτης.

πε'. ὁ ποιητῆς του σεκρέτου. πζ'. ὁ καβαλλάριος. πθ'. ὁ προκαθήμε-
 πς'. οἱ ραβδοῦχοι πη'. ὁ σεβαστός. | νος τοῦ κάστρου.
 η'. ὁ δρουγγάριος. ηα'. καὶ ὁ κόμης.»

Ἡ δὲ κατόπιν σημ. ἔχει οὕτως ἐν τῇ κώδ. οὔσα καὶ πληρεστέρα.

«Ἡξεύρετε ὅτι τὰ χρυσοκόκκινα σκιάδια φοροῦνται ἀπὸ τὸν
 ὑπερσέβαστον μέχρι τοῦ μεγάλου στρατοπεδάρχου, τὰ δὲ συρματερά
 ἀπὸ τοῦ μεγάλου πριμμικηρίου μέχρι τοῦ κουροπαλάτου, τὰ δὲ
 κλωποτά οἱ ἀπὸ τοῦ πρωτοβεστιαρίου, τὰ δὲ σαρακλινικὰ φοροῦσιν
 οἱ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ λογοθέτου τῶν ἀγγελῶν, τὰ δὲ κόκκινα οἱ
 ἀπὸ τοῦ ἀκαλούθου μέχρι τέλους.»

Μετὰ ταῦτα ἔπεται ἐν τῷ κώδικι :

φ. 123α. Περὶ τῶν ἐροθεσιῶν τῶν πέντε ἀγιωτάτων πατριάρχων.

φ. 124α. Περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου.

σελις ἐκδ. σνα'. = κώδ. 123α. «... εὐχαριστοῦντες καὶ ὑμνοῦν-
 τες τὸν κύριον ἡμῶν καὶ θεὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Οἱ ἐξάδελφοὶ δὲ τοῦ
 Βασιλέως Γάλλος καὶ τὸ σκεῦος τοῦ διαβόλου Ἰουλιανὸς ὁ παραδό-
 τῆς ἄρχησαν νὰ κτήσουν μίαν ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἀγίου Μά-
 μαντος καὶ τὸ μερτικὸν ὄποιον ἔτυχε νὰ κτίξει ὁ Ἰουλιανὸς ἡ γῆς
 δὲν τὸ ἐδέχετο, ἀμὴ ὅσον ἐκτηζεν ἕλην τὴν ἡμέραν τὴν νύκτα
 εὐρίσκετον χαλασμένον καὶ ἀφανισμένον» κτλ.

Τὰ τῆς ἐκδ. σνδ'. — σνγ'. Καὶ ἐκατέβησαν κάτω εἰς τοὺς σκο-
 τεινοὺς τόπους — θέλει βασιλεύσει, λείπουν ἐκ τοῦ κώδικος. Ἀντι-
 τούτων συντόμως. «Ὁ ὄποιος ἐπήρεν αὐτὸν καὶ ὑπήγαν καὶ ἐμπῆ-
 ῖκαν εἰς ἓνα ναὸν τῶν εἰδώλων. Καὶ ἐκεῖ ἠῦρε τὸν ναὸν γεμάτον
 διαβόλους· καὶ αὐτοὶ τοῦ ἀπεκάλυψαν ὅτι μέλλει νὰ βασιλεύσῃ καὶ
 ἀπὸ τότε ἐγένεθ' ὁ σκεῦος τῶν διαβόλων καὶ ἀρνητῆς τοῦ Χριστοῦ·
 τῷ δὲ ὄψι χρόνῳ κλ.»

Ἐπίσης λείπουσιν ἀπὸ τοῦ κώδ. τὰ ἐν σ. σνγ'. — σελ. σνδ'. περὶ
 ταῦ. ς'. — ιβ'. ἔτους τῆς βασιλείας, ἐνῶ, ἐν τῷ κώδικι τὰ περὶ τοῦ
 ιβ'. ἔτους ἔπονται ἀμέσως εἰς τὴν περὶ Ἑβραίων διάταξιν.

Ἐπίσης λείπουσι κώδ. τὰ ἐν σελ. σνδ' περὶ τοῦ ιγ'. καὶ ιδ'.
 ἔτους τῆς βασιλείας.

Λείπουσιν ἐπίσης τὰ περὶ ιη'. ἔτους.

» » » κ'. ἔτους, μεθ' ἧς εἶνε ἐκτενέστερα ἐν

τῷ κώδ. (σελ. ἐκδ. σνα') τὰ περι κδ' ἔτους, οὕτως: «Τῷ δὲ κδ' χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ἐφάνη δοκιμώτατος καὶ ἄριστος εἰς τοὺς πολέμους καὶ ἔκαμαν αὐτὸν βασίλειαν εἰς τὰς Γαλλίας. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας τοῦτο μεγάλως ἐταράχθη καὶ ἐλυπήθη διατὶ ἔκαμεν αὐτὸν καίσαρα. Λαβὼν δὲ φουσάτα ὑπήγε κατὰ τοῦ Ἰουλιανοῦ καὶ ἦλθεν εἰς τόπον καλούμενον Κρίναις. Καὶ ἀσθενήσας ἐκεῖ ἀπέθανε ἀπὸ κτίσεως κόσμου ,εωνγ' ἀπὸ δὲ τοῦ Χριστοῦ τγγ' ».

Ἰὰ τῆς σελ. σνϛ' ἐν τῇ ἐκδόσει «Διότι ἠθέλησε ὁ ἀσεδέστατος — Γούτος ὁ ἄθεος ἔγινε» κλ. λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδικος.

Ἰὰ τῆς ἐκδόσ. σελ. σξ' — σξά' ἀπὸ «Καὶ τὴν θήκην ὅπου εἶχε τοῦ Προδρόμου τὸ λείψανον—καὶ ἐπῆρε τὸν βίον εἰς τὰ πρ. τῶν ἱερέων (συμπεριλαμβ.)—λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. ἐκδ. σξά' — σξβ' «εἰς σωφρονισμόν καὶ ἄλλων ἐχθρῶν—τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον» λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. ἐκδ. σξγ' — σξδ' «καὶ ἔστειλεν εἰς διαφόρους τόπους—ἐπὶ τὸν ἄθεον Ἰουλιανὸν» λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδικος, ἐν ᾧ ἀναγινώσκειται «Ὁ δὲ ἀσεδέστατος Ἰουλιανὸς ἠβουλήθη νὰ ὑπάγῃ νὰ πολεμήσῃ τοὺς Πέρσας· καὶ εἰς τὴν στράτα ἐκεῖ ὅπου ἀπελίκευσαν (νεωτέρα χεῖρ προσέθηκεν ἄνωθεν καβα=ἐκαβαλίκευσαν) ἦγουν ὅπου ἐκόνευσαν, ὡς ἐκ ἐκαθέζετον ὁ ἄθεος» κλ.

σελ. σξε' — σξς' «Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν πόλιν Καρίαν ἔχασε καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ κορμὴ» λείπουσιν ἐκ κώδ. Ἐνθα «οἱ μοναχοὶ εἰς τοὺς δαίμονας. Ἐβασίλευσε δὲ τοῦτος χρόνους δύο καὶ μῆνας θ' καὶ ἦτον χρόνων λα'» κλ.

σελ. σξη' ἀντὶ Οὐαλεριανὸς δὲ ὁ μιαρὸς» ἐν κώδ. Οὐάλης δὲ ὁ μιαρῶτατος.

σελ. σοϛ' — σοζ' «Τότε καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν νέαν ῥώμην ἐπεμψε δὲ ὁ βασιλεὺς» λείπουσιν ἀνθ' ὧν ὁ κώδιξ «Τότε δὲ τῷ θ'. χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐπεμψε πανταχοῦ ἄρχοντας καὶ ὀρισμοὺς εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τλ.».

σ. σοζ' — σοη'. «Ἐξώρισε δὲ καὶ τὸν Εὐνόμιον—τῷ δὲ καιρῷ ἐκείνῳ ἐχειροτονήθη» κλ. λείπει ἐκ κώδικος.

σ' σπα'—σπδ' «τῷ δὲ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ Νεῖλος—τὰ βάρη ὅπου εἶχον ἤγουν ἀγγαρίας.» λείπουν ἐκ κώδ.

σ. σ η γ'-δ' ὁ κώδηξ συντομώτερα ταῦτα «Ἐτάφη δὲ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων ἀποστόλων.

Βασιλεία Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. Βασιλεὺς Ι'ος'.

Προτίτερα τῆς θανάτου τοῦ βασιλέως ζῶντος αὐτοῦ εἰς τὰ τέλη τοῦ θανάτου ἀνηγόρευσε βασιλέα Θεοδόσιον τὸν μικρὸν υἱὸν αὐτοῦ. Καὶ ὡσὰν ἦτον μικρὸν παιδί, ἡ ἀδελφή αὐτοῦ Πουλχερία ὡς συνε-
τωτάτη καὶ φρονιμωτάτη ἐκυβέρνα τὴν βασιλείαν καλῶς καὶ δι-
καίως. Ἦτον δὲ χρόνων ιθ' καὶ ἔκτησε πολλὰ μοναστήρια καὶ ἐκ-
κλησίας καὶ πτωχοτροφεῖα καὶ ξενῶνας καὶ ἔδωκεν εἰς αὐτὰ βίον
πολὴν διὰ τὴν ζωὴν ἐκείνων ὅπου ἐκατοικοῦσαν εἰς αὐτά. Ἦν δὲ
θ' χρόνῳ κτ.».

σ. σ η δ' λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδ. «τῷ δὲ γ' χρόνῳ—ἀκθξε'».

Ἐπίσης λείπουσιν ἐκείθεν τὰ «ὡς τὸ ἔμαθαν εἰς τὴν Ἰωνοσταν-
τινούπολιν—σ η ε' «τῷ δὲ ζ'. χρόνῳ» ὁπόθεν πλέον ὑπάρχουσι καὶ
ἐν τῷ κώδικι.

σ. σ η σ' (στίχ. 1) «εἰρήνη μεγάλη». Μετὰ ταῦτα ἐν τῷ κώδ.¹¹
«Ἦν δὲ ιγ'. χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας χρόνους ἀπὸ χριστοῦ γεννή-
σεως ὑκα' ἐπιάσθη ἀρχὴ ἡ Βενετία ὅπου ἔκαμαν τὸ ριάλτο. Καὶ εἰς
τοὺς ωλ' χρόνους ἔκτησαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Μάρκου καὶ τὸ
παλάτιον. Καὶ εἰς τοὺς ωλθ' χρόνους ἔφεραν τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου
Μάρκου ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὴν Βενετίαν ἐν μηνί Ἰανουαρίῳ
εἰς λ'. Καὶ εἰς τοὺς αρμδ' χρόνους ἔκτησαν τὸ καμπανέλη.—** "Ο-
μως νὰ εἰπεῖ τινὰς δι' αὐτὴν τὴν Βενετίαν ἔναι θαυμαστὴ καὶ θαυμα-
σιωτάτη ὥρατα πολλὰ [149 α] χρυσοειδῆς τετορνευμένη με
διάφορα πράγματα καὶ στολισμένη ὡς περ νύμφη μεγάλου βασιλέως.
Καὶ ἔναι ἐπαινεμένη καὶ ἀξία ἀπὸ τετραπέρατα τοῦ κόσμου ἀπὸ τὰ
κάλλη αὐτῆς. Καὶ ἔναι δευτέρα γῆς τῆς ἐπαγγελίας ὅπου ῥέη μέλι καὶ
γάλα. Καὶ ἐὰν εἰπεῖν τινὰς αὐτὴν καὶ δεῦτερον ἐπίγειον παράδει-
σον δὲν ἀμαρτάνη. Περὶ αὐτῆς λέγει καὶ ὁ προφήτης θεὸς Δαυὶδ

* Ἐν τῷ ὄφ : περὶ τῆς Βενετίας πότε ἐκτίσθη.

** Ἐν τῷ ὄφ Ἑπαινοὶ τῆς Βενετίας.

εἰς τὸν κγ' ψαλμὸν «Ὁ θεὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἠτοίμασεν αὐτήν». Τῷ δὲ ιζ' χρόνῳ ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς μάχη μὲ τοὺς Πέρσας καὶ ἐνίκησεν αὐτὸν νίκην μεγάλην. Καὶ εἰς τὸν κα' χρόνον τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐγένετο μεγάλη ἀγάπη ἀνάμεσον τοῦ βασιλέως καὶ τῶν Περσῶν καὶ ἔκαυσαν οἱ πόλεμοι. Τῷ δὲ κδ' χρόνῳ τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἀπέθανε ὁ Σισίνιος ὁ Πατριάρχης καὶ ἐχειροτονήθη Νεστόριος ἀπὸ τὴν Γερμανίαν αἵρετικὸς. Καὶ ἐν τῷ ἔμα κτλ. (Πρόβλ. σελ. ἐκδ. σιγ'—σιγ').

Τὰ κατὰ τοὺς ζ' παιδᾶς (σελ. σιγ') συντομώτερον ἐν τῷ κώδικι.

Λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδ. ὅλα τὰ περὶ τοῦ κγ' ἔτους σελ. σνγ'.— τδ' «τῷ δὲ κδ' χρόνῳ».

Ἐπίσης λείπουσιν τὰ περὶ κς' ἔτους, ἀπὸ σ. τγ'.--τε' Ἐνθα ἀρχοῦνται τὰ τοῦ κη'.

Σελ. τι' (τέλ.) «Τοῦτος ὁ βασιλ. Θεοδοσίος»—Σελ. τια' (τέλ.) τῷ δὲ μδ' χρόνῳ λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. τιγ'.—τιδ', λείπουσιν τὰ «Οὗτος ὁ Μαρκιανὸς εἰς τὰς ἡμέρας Θεοδοσίου—Εἰς τὴν ἀρχὴν δὲ τῆς βασιλείας».

Σελ. τιε'. Οἱ ἀριθμοὶ ἐν τῷ κώδ. ρ' ρ'ο

Σελ. τιζ'. «Καὶ μετὰ φόβου πολλοῦ — τέλους λείπουσιν τὰ πλεῖστα. Ὁ κώδιξ μετὰ «τὴν ζωὴν σου» ἔχει τὰ ἐξῆς «ὅπου ἠθελες ζῆσθαι ἀκόμη καιρόν. Ἐδύλεπετε ὅπου εἶμαι εἰς τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ κλπ. βραχέα μέχρι τῆς διηγήσεως τοῦ θανάτου».

Τὰ περὶ τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐκτενέστερα ἐν τῷ κώδικι.

Τοιαύτη ἡ σχέσις τοῦ κώδ. πρὸς τὴν ἔκδοσιν.

Ἀναφέρομεν σποράδην καὶ ἄλλα παραδείγματα.

Σελ. τν'—τνβ'. λείπουσιν τὰ «Ἐνέγραψαν δὲ ἐν τῷ τάφῳ—Φοινίκων ἠχμαλώτευσαν.»

Σελ. τξζ'. Λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδ. τὰ «τῷ δὲ γ' χρόνῳ—τοῦτος ὁ βασιλεὺς Κώνστας.

Ἐπίσης λείπουσιν τὰ περὶ ιζ', ἔτους.

» » » » κς' ἔτους. (σ. τξγ').

Βραχύτερα ἐν τῷ κώδικι τὰ περὶ Λεοντίου, σελ. τογ'—τιγ'.

» » » » τὰ τῆς σελ. τογ'.

Σελ. υλγ'. (τέλος) Εἶχε δὲ ἡ Θεοδώρα ἀδελφούς — υλε' Ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶχε συνήθεια λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. υλζ'. Ἐναι δὲ στρατιώτης εἰς τὴν Ἀνατολήν — υλη'. — «Καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς αὐτοῦ βασιλείας» λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. υηη' «Μέσον εἰς τούτους ἦταν καὶ ὁ Βάρδας. — φα'. Οἱ Βούλγαροι δὲ τότε ἐδιέδραμον» λείπουσιν ἐκ κώδικος.

Σελ. φς'. «Μόνος δὲ ὁ Κωνσταντῖνος — ἔσο δὲ εὐτύχη» λείπουσιν ἐκ τοῦ κώδικος.

Σελ. φιη'. Ἐν τοῖς δοθεῖσι προνομίοις εἰς τὴν Λακεδαίμονα προστίθεται καὶ τότε «ἐδόθη δὲ αὐτῷ τῷ Λακεδαιμονίᾳ παρὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ἵνα φορεῖ σάκκον εἰς τὰς θείας καὶ ἱεράς λειτουργίας καὶ νὰ λέγεται: καὶ Ἐξαρχὸς τῆς Πελοποννήσου (φ. κώδ. 265α.)

Σελ. φιη'. Τὰ περὶ Μανουὴλ Κομν. ἐκτενέστερον ἐν τῷ κώδ. 265β οὕτως: «ἀποθανόντος δὲ τούτου, ἐψήφισαν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Μανουὴλ βασιλέα ὅτε πατριάρχης καὶ ἅπας ὁ λαὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἱερωμένος καὶ κοσμικὸς καὶ οὕτως τὸν ἔστεψεν ὁ πατριάρχης βασιλέα μετὰ τοῦ βασιλικοῦ στέματος. Τούτος ὁ βασιλεὺς ἐβεβαίωσε τὴν πατριαρχικὴν ἀπόφασιν περὶ τοῦ ἐξ αἵματος ἐβδόμου βαθμοῦ ὅπως νὰ μὴ δὲν γίνεται, δηλονότι νὰ μὴ δὲν ἐπάρῃ τινὰς τοῦ δευτέρου ἐξαδέλφου αὐτοῦ τὴν θυγατέρα ἢ τῆς δευτέρας ἐξαδέλφης αὐτοῦ τὴν θυγατέρα διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ ἀνεψιά. «Ἴδε τὸν ὄρισμὸν τοῦ αὐτοῦ βασιλέως ὅπου ἀποφήνη περὶ τούτου τοῦ γάμου καὶ δεβχιώνη τὴν πατριαρχικὴν ἀπόφασιν.» Τοιγάρτοι καὶ ἡ βασιλεία ἡμῶν τὴν συνοδικὴν ταύτην [Κώδ. 266α] ἐπὶ τῷ ζητηθέντι ἀπόκρισιν ἢ τάληθες ὁροθέτησιν ὡς ἐπομένως τοῖς θελοῖς κακανόσι καὶ τοῖς πολιτικοῖς ἐκτεθεῖσαν νόμοις ἐπέκρινε κρατεῖν εἰς τὸ ἐξῆς καὶ ἀμετατρέπτως ἔχειν εἰς τὸ διηνεκὲς διορίζεται, τῆς αὐτῆς κοινονοῦσα γνώμης ἐπὶ τῇ λύσει τοῦ προκειμένου ζητήματος τῷ τε ἁγιωτάτῳ μοι δεσπότη καὶ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ καὶ τῇ ἱερᾷ καὶ θεῖᾳ συνόδῳ. Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα γεγονάσι καὶ κρατῶσι τοῦ μὴ γίνεσθαι παντελῶς τὸ τοιοῦτον συνοικέσιον τοῦ ἐβδόμου βαθμοῦ ἐξ αἵματος. Ἐβασίλευσε δὲ χρόνους λη' εἰρηνικῶς καὶ δικαίως καὶ ἰδὼν τὰ τοῦ κόσμου ὅτι εἶναι μάταια καὶ φθαρτὰ καὶ

ἀντὶ οὐδενός ἐπαρέτησε τὴν βασιλείαν καὶ ἐγένη καλόγηρος καὶ ἔμετ' ὀνομάσθη Ματθαῖος μοναχός».

Σελ. φιβ' « Ἔσμιξε τὴν Πάρω καὶ τὴν Ἀξία καὶ τὴν ἔκαμε μητρόπολιν μηνὶ Μαΐῳ Ἰνδικτιῶνος ε' ἐν ἔτει Ϝφηα'. Τοῦτος ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου τὰς ἐπισκοπὰς ἐτίμησεν τῶν Ἰπαίπων εἰς μητρόπολιν κλπ.»

φ. κώδ. 2706 (πρβλ. σ. φκγ') Καὶ ὁμοφώνως ἄλλοι οἱ ἀφέντες ἔκαμαν τὸν Βαλδουίνον τε Φλάντρες βασιλέαν νὰ ἔχουν τὸ βασίλειον μετὰ τῶν Βενετῶν ὡς ἐκεῖνοι ὁποῦ ἦσαν συνδρομιταὶ καὶ συμβατήροι ὁποῦ ἐπάρθη ἡ πόλις καὶ αὐτοὶ πρῶτοι τὴν ἐπερίλαβαν. Καὶ ἀνεύχοντο νὰ μὴ δὲν βοηθήσουν δὲν τὴν ἔπερναν. Ἰὴγα δὲ τῆς Θεσσαλονίκης ἔκαμαν Μαρκέζη τὸν Μουφαρᾶν τὸν Μισνογάτζιον κατ'ὡς ἦτον τὸ ῥηγάτον αὐτῆς καὶ ἔτζη ἔπαυσαν τὰ πλάκαλα καὶ ἐγένεν ἀγάπη.

2706' Ἐδῶ ἀρχίζω νὰ γράψω καὶ περὶ τοῦ Μορέως ἄποῦ τὸν ἐπήραν οἱ Φράγγοι τῷ καιρῷ ὅταν ἐπήραν τὴν Κωνσταντινούπολιν.

Ἔπονται τὰ ἐν τῇ ἐκφύσει ὑπὸ ἴδιον τίτλον δημοσιευμένα ἐν σελ. χζ' κέ.

Κώδ. 271α « καὶ ὑπήγεν εἰς τὴν παλαιὰν Πάτραν καὶ ἐπολέμησε καὶ ἐπήρε τὴν κάτω χώραν τῷ Βαρῶσῃ καὶ ἐπολέμα καὶ τὸ κάστρον κτλ.

Σελ. χη' στιχ. 2 Ἄνδρα βίδαν ὀρθῶς ὁ κῶδιξ.

Σελ. χιδ' ὁ μισέρ γαλντιέρης ντεροζιέρης. . . φτες. . . ακωβα. φτες λέγονται πρόνοιες ἢ φέουδα ἢ τιμάρη. . . ρίγγου ντε πριέρη . . . ἑρόγγου. . . τὸ κάστρον τοῦ νικλίου. . . λακεδαιμονίαν. . . τοῦ δὲ ἐνδεκάτου τοῦ μισέρ βρομπέρτου ντετρεμουῖλα. . . Τοῦ ὀσπηταλίου. . . ἡγοῦν τοῦ ξενοδοχείου τέσσαρες φτες Ἐδόθησαν καὶ εἰς τὸ μέρος τῆς Κάλχμάτας τῶν ἀλαμάνων φτες ἄλλες τέσσαρες. . . ὠλαίνης φτες τέσσαρες. Καὶ τῆς Μεθώνης καὶ τῆς Κορώνης τοῦ καθ' ἑνὸς φτες τέσσαρες.

Σελ. χιδ' 15 στ.— καὶ εἰς τὸ ἔλος καὶ εἰς τὴν μονεμβασία.

Κώδ. « Ἀμή, τοῦ εἶπαν ἀνέναι καὶ θέλεις ὅτι νὰ ἐπάρης αὐτὰ τὰ κάστρη καὶ ἡμεῖς οἱ ῥωμαῖοι νὰ ἡμεθεν δοῦλοι σου καὶ νὰ ἀπεθάνομεν καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ παιδιὰ μας διὰ ὄνομα τῆς ἀφεντιὰ

σου νὰ μᾶς δώσης ἐγγράφως μεθ' ὄρκου ὅτι νὰ μηδὲν ἔχομεν ἀπὸ κανένα φράγγον καμίαν ἐγγαρεία ἢ δάρος ἢ πειρασμόν. ἀμὴ νὰ εἴμεθεν παντελεύθεροι καὶ ἀσίδοι ἀπὸ πᾶσα πράγμα. Καὶ ἐτίμη με πᾶσαν ἀγάπην καὶ χαρὰν ἕκαμε τὸ ζήτημά τους καὶ τοὺς ἔδωκε χρυσόβουλλον μετὰ ὄρκου νὰ τὸ ἔχουν παιδίων πρὸς παιδίων κατὰ διαδοχὴν».

— «Καὶ ἐτίμη ἐσυμβουλευθήσαν οἱ ἄρχοντες οἱ ῥωμαῖοι καὶ οἱ φράγγοι ὅπως νὰ καταστήσουν νὰ διαμείνη ἀφέντης τοῦ Μορέως αὐτὸς ὁ μισέρ τζε ντεφρές καὶ ἐκατάστησάν το με ....

Ὁ ἀφέντης ὁ κόντες ὁ ἄνωθεν μισέρ Γουλιάμος ἔταν τοῦ ἦλθεν ὁ λόγος ὅτι ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός του ὁποῦ τοῦ ἔγραψεν ὁ ρήγας τῆς Φράντζας, ὅτι ἐξ ἀποφάσεως νὰ ὑπάγη εἰς τοὺς τόπους του καὶ εἰς τὴν πατρικὴν του ἀφεντίαν. Ἐτίμη ἄφηκεν αὐτὸν τὸν μισέρ τζε ντεφρέ ἀφέντην εἰς τὸν Μωρέαν μετὰ τοῦ τοιοῦτου σταμοῦ, ὅτι νὰ στείλη ἄνθρωπον ἐδικόν του ἀπ' ἐκεῖ νὰ ἔναι ἀφέντης τοῦ Μορέως. Καὶ εἰ μὲν τὸν ἔστειλη εἰς ἕνα χρόνον, νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν ἀφεντίαν αὐτὸς ὁ μισέρ Τζέντεφρές, εἰ δὲ καὶ περᾶτη ὁ χρόνος καὶ ἔλθῃ, νὰ μὴ δὲν ἔχῃ τὴν ἀφεντίαν αὐτὸς ὁ μισέρ Τζέντεφρές. Λοιπὸν τὶ ἕκαμαν διὰ νὰ ἐμποδίσουν ἐκεῖνον τὸν ἀφέντη ὁποῦ ἤθελε νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν Μωρέαν νὰ εὐγάλλῃ τὸν αὐτὸν μισέρ Τζέντεφρές, ἀμὴ εὐγαλαὶ ἔγαν ἀμπασαδόρον με δωρήματα μεγάλα καὶ πολλὰ καὶ τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Βενετίαν εἰς τὸν πρίγγιπον ὅτι εἶχε φιλίαν πολλήν μετὸν αὐτὸν μισέρ τζε ντεφρέ κτλ.

Σελ. χιθ' — κώδ. 282, α (καὶ ἔδωκέ του) διὰ δωρεάν καὶ προῖκαν τὰ δωδεκάνησα καὶ ἕκαμέ τον καὶ πρίγγιπον καὶ μέγαν δομέστικον εἰς ὄλην τὴν Ρωμανίαν καὶ ἔδωκέ του δωρεάν ὅτι νὰ κάμνη χαράλιον ἐδικόν του με τὸ ὄνομά του εἰς τουρνέσια γάλκινα μόνον εἰς τὸν τόπον ὁποῦ ἀφεντεύει, ἦγουν εἰς τὸν Μωρέαν, ὅχι εἰς ἀσίμη καὶ εἰς χρυσάφη νὰ κάμνη χαράλιον.

Σελ. χκγ' (κώδ.) Καματερός, Καλοῦθης.

» » » εὐγήκαν καὶ ἐπροσκύνησαν καὶ τὸν πρίγγιπον ὅταν ἐπολέμα τοῦ Ἀναύπλη ὁποῦ ἕκαμαν ταῖς συμφωνίαις καὶ τοὺς ἔδωκε χρυσόβουλλον. Ὅμως ὡσὰν ἐπῆρε τὸ Ἀναύπλη τότε αὐτὸς ὁ πρίγγιπος τοῦ μορέως εἶπε τῶν αὐθεντῶν κτλ. Κατὰ ταῦτα λείπου-